

Centrul pentru Jurnalism Independent

Notă: pentru o navigare mai ușoară folosiți opțiunea „Pages” în fereastra Adobe Acrobat Reader-ului, din partea stânga, lateral.

BULETIN¹ Nr. 43:

NOUTĂȚI ÎN DOMENIUL LIBERTĂȚII DE EXPRIMARE ȘI A DREPTULUI LA INFORMARE

iulie – august 2010

Cuprins:

Noutăți legislative - pag.2-4

Practica Curții Europene a Drepturilor Omului – pag. 5-21

Acte normative – pag. 22-78

¹ Buletinul este disponibil în limbile română și rusă și este produs de Departamentul politici și legislație media, CJI

Centrul pentru Jurnalism Independent

Denumirea actului	Data adoptării	Publicat în M. Of. al RM	Note
LEGI			
LEGE cu privire la libertatea de exprimare	nr. 64 din 23.04.201	Monitorul Oficial nr.117-118/355 din 09.07.2010	Prezenta lege are scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.
LEGE pentru modificarea și completarea Legii nr.837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești	nr. 111 din 04.06.2010	Monitorul Oficial nr.131-134/445 din 30.07.2010	Se completează Legea cu privire la asociațiile obștești cu Capitolul V - Statutul de utilitate publică.
ACTE EMISE DE CONSILIUL COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI			
DECIZIE cu privire la respectarea condițiilor de difuzare a publicității în cadrul serviciilor de programe TV	nr. 81 din 06.07.2010	Monitorul Oficial nr.121-123/439 din 16.07.2010	În temeiul art.37 (1), (3) al Codului audiovizualului nr.260-XVI din 27.02.2006 pe parcursul lunii mai și iunie curent s-a efectuat monitorizarea tematică a posturilor de televiziune “Moldova 1”, “N 4”, “NIT”, “TV 7”, “Muzica TV”, “Pro TV Chișinău”, “TVC 21”, “TV Dixi”, “PRIME”, “2 Plus”, “Jurnal TV”, “Publika TV”, “Alt TV”, “Euro-TV Chișinău” și “Noroc TV” privind respectarea condițiilor de difuzare a publicității în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.
DECIZIE cu privire la activitatea întreprinderii “Divarserv Media” SRL	nr. 83 din 06.07.2010	Monitorul Oficial nr.121-123/440 din 16.07.2010	Pentru încălcarea condițiilor la Licența de emisie seria AA nr.073640 din 26.11.2008 și în conformitate cu art.27 (1) e), 38 (1) a) ale Codului audiovizualului “Divarserv Media” SRL, fondatoarea postului de radio “City FM”, i se aplică avertizare publică.
DECIZIE cu privire la executarea Hotărârii Curții de Conturi nr.22 din 26.03.2010 și a Deciziei CCA nr.54 din 22.04.2010	nr. 86 din 06.07.2010	Monitorul Oficial nr.121-123/441 din 16.07.2010	Prin auditul privind Raportul financiar al Consiliului Coordonator al Audiovizualului pe anul 2009, efectuat de către Curtea de Conturi, s-a constatat nerespectarea Regulamentului nominalizat de către unii radiodifuzori.

Centrul pentru Jurnalism Independent

DECIZIE cu privire la cesiunea licențelor de emisie ale ÎCS "PRIME" SRL către "PRIME TV" SRL	nr. 87 din 06.07.2010	Monitorul Oficial nr.121-123/442 din 16.07.2010	Se cesionează Licențele de emisie seria AA nr.073706 din 22.04.2010 și seria AA nr.073703 din 30.03.2010, eliberate ÎCS "PRIME" SRL pentru studioul TV cu emisie prin eter și satelit "Prime" către "PRIME TV" SRL.
DECIZIE cu privire la anunțarea concursului pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV	nr. 96 din 25.08.2010	Monitorul Oficial nr.155-158/589 din 03.09.2010	Se anunță concursul pentru utilizarea frecvențelor radio, canalelor TV, sistemelor de televiziune MVDS și MMDS.
ALTE ACTE			
HOTĂRÎRE ANRCTI cu privire la asigurarea executării prevederilor legale din domeniul protecției drepturilor utilizatorilor finali	nr. 22 din 02.08.2010	Monitorul Oficial nr.145-147/523 din 13.08.2010	În cadrul monitorizării activităților din domeniul comunicațiilor electronice, specialiștii Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) au constatat că nu se respectă întocmai prevederile stabilite în art.58 și 59 din Legea comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007 și în art.4 din Legea privind protecția consumatorilor nr.105-XV din 13 martie 2003, fapt ce denotă că furnizorii de rețele și servicii publice de comunicații electronice nu asigură nivelul minim necesar de transparență a informațiilor și de securitate juridică, garantat prin lege utilizatorilor finali.
HOTĂRÎRE CEC cu privire la aprobarea Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la referendumul republican constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova	nr. 3337 din 16.07.2010	Monitorul Oficial nr.138-140/496 din 06.08.2010	Se aprobă Regulamentul privind reflectarea campaniei electorale la referendumul republican constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova.

PRACTICA JUDICIARĂ INTERNAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL LIBERTĂȚII DE EXPRIMARE ȘI DREPTULUI LA INFORMARE*

Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauza

Roland Dumas *contra* Franței

(Cererea nr. 34875/07)

CONDAMNAREA LUI ROLAND DUMAS CA URMARE A PUBLICĂRII CĂRȚII SALE ”L’ÉPREUVE, LES PREUVES!” A CONSTITUIT O ÎNCĂLCARE A DREPTULUI SĂU LA LIBERTATEA DE EXPRIMARE

Faptele principale

Reclamantul, Roland Dumas, este un cetățean al Franței, născut în anul 1922 și locuiește la Paris. El este jurist și politician, fost Ministru al Afacerilor Externe și președinte al Consiliului constituțional. În perioada 1997 – 2003 el a fost implicat în “Afacerea Elf”, când a fost descoperită o rețea de corupție în care erau implicați politicieni francezi și oameni de afaceri. În ianuarie 2003 el a fost achitat în privința învinuirilor de ajutor și instigare la însușirea ilegală a bunurilor companiei și gestiunea bunurilor dobândite astfel.

În martie 2003 reclamantul a publicat o carte intitulată *L’épreuve, les preuves* (Ordaliile și dovezile), în care a descris cazul examinat de către instanța de judecată. Reclamantul repovestea declarațiile făcute pe parcursul procesului de judecată, inclusiv un incident când el i-a reproșat procurorului că punea întrebări care nu se refereau la învinuirile aduse. Crezând că aceasta încalcă principiul unui proces echitabil, Roland Dumas a reacționat ferm, spunându-i avocatului său: “Aș vrea să știu, ce-ar fi făcut el în perioada războiului”, și, înainte de a răspunde el înseși la întrebare, a sugerat că procurorul ar fi fost un angajat “al instanțelor speciale”. Procurorul a auzit aceste comentarii, care au fost apoi mediatizate. Totuși, la acel moment, Roland Dumas nu era persecutat pentru că a insultat un magistrat, iar contra sa, în calitate de jurist, nu a fost întreprinsă nicio acțiune disciplinară. Repovestind acest incident în cartea sa, descriindu-și comentariile ca o “paralelă curajoasă”, Roland Dumas le-a plasat în context și a explicat că acestea au fost provocate de revolta sa la finele unui proces greu, precum și de o “anumită nevroză” internă (în legătură cu un caz din familia sa).

Ca urmare a publicării acestei cărți, procurorul a considerat că aceasta conținea declarații defăimătorii în privința sa. La 15 aprilie 2003 Ministrul Justiției a depus o plângere în materie penală, invocând cazul de defăimare a unui magistrat. Ancheta s-a bazat pe șase fragmente din această carte. La 25 februarie 2005 Tribunalul din Paris l-a achitat pe Roland Dumas. Instanța a stabilit că unele din aceste declarații se aflau sub protecția dreptului la libertatea de a

* Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului în limba engleza și/sau franceză pot fi găsite la www.echr.coe.int

Centrul pentru Jurnalism Independent

critica, care însă nu a depășit limitele. În ceea ce privește paralela făcută cu judecătorii instanțelor speciale din perioada Ocupației, instanța a recunoscut că asemenea comentarii erau deosebit de ofensatorii în cazul unui magistrat. Cu toate acestea, Tribunalul a stabilit că nu a fost făcută nicio declarație de fapte anume, care ar putea fi dovedită, – condiție esențială în cazurile de condamnare pentru defăimare. La 19 ianuarie 2006 Curtea de Apel din Paris a casat hotărârea primei instanțe și l-a obligat pe Roland Dumas să plătească o amendă în mărime de 3,000 Euro, iar editorul să achite 2,000 Euro. Când privește acțiunea civilă, instanța le-a obligat să achite împreună și separat 1,000 Euro cu titlu de prejudicii și 3,000 Euro cu titlu de cheltuieli. Instanța a dispus că fragmentele în cauză, care trebuie privite ca un tot întreg, erau defăimatorii, întrucât Roland Dumas nu a putut proba nici veridicitatea comparației cu judecătorii instanțelor speciale, nici buna sa credință. La 6 februarie 2007 Curtea de Casație a respins recursul depus de către Roland Dumas și l-a obligat să achite 3,000 Euro cu titlu de cheltuieli.

Hotărârea Curții

Curtea trebuie să determine dacă condamnarea lui Roland Dumas – care corespundea imperativelor legii naționale și urmărea scopul legitim de protecție a reputației și drepturilor procurorului – putea fi considerată “necesară într-o societate democratică”. Curtea notează că libertatea de apreciere de care dispun autoritățile în cazul evaluării acestei “necesități” era deosebit de limitată. În cartea lui Roland Dumas se vorbea despre o afacere a statului care a fost pe larg mediatizată; astfel în această lucrare au fost comunicate informații de interes pentru public cu privire la funcționarea sistemului judiciar și, mai mult ca atât, ea se încadra în limitele expresiei politice.

În primul rând, Curtea consideră că metoda de analiză utilizată pentru a-l condamna pe Roland Dumas era dubioasă. În special, Curtea de Apel din Paris a ignorat anumite aspecte ale presupusei încălcări, axându-se pe un singur comentariu (“ai putea fi membru ai instanțelor speciale”) fără a se referi la contextul acestuia în motivarea hotărârii sale, în timp ce, pentru a stabili dacă acesta a acționat cu rea credință, era necesar a se baza și pe celelalte afirmații ale lui Roland Dumas.

Curtea la fel consideră ca fiind de o deosebită importanță acel fapt că atunci când Roland Dumas a făcut aceste declarații, el nu era persecutat penal. Curtea de Apel ar fi trebuit să țină cont de acest lucru atunci când a comparat interesele corespunzătoare ale lui Roland Dumas și cele ale procurorului.

La fel, în această carte Roland Dumas doar și-a exercitat dreptul său, ca fost pârât într-o cauză penală, de ași reaminti istoria propriului proces. El a fost atent și și-a plasat comentariile în context, explicându-le. El la fel și-a explicat și furia, precum și ce anume a cauzat-o, distanțându-se de propriile excese și descriindu-și starea când și-a pierdut controlul și s-a referit la o “paralelă curajoasă”.

În cele din urmă, Curtea consideră că, tratând referința la judecătorii instanțelor speciale nu în calitate de critici în adresa modului de gândire al procurorului, ci ca un fapt care poate fi examinat în cadrul procedurii contradictorii, cerând să fie făcută dovada acestei acuzații deși în fragmentele menționate din cartea

Centrul pentru Jurnalism Independent

lui Roland Dumas era oferită explicația propriei sale furii și reacția mentală care a condiționat aceste remarci excesive, instanțele juridictionale naționale nu au abordat în mod rezonabil faptele principale.

Astfel Curtea a conchis cu cinci voturi contra la două asupra încălcării prevederilor articolului 10.

Curtea a dispus că, prin aplicarea dreptului la satisfacție echitabilă (articolul 41), Franța este obligată să-i achite lui Roland Dumas 8,000 Euro cu titlu de prejudiciu material, adică a sumelor pe care acesta a fost obligat să le achite. Instanța la fel a dispus că înseși constatarea încălcării dispozițiilor articolului 10 constituie satisfacție suficientă în vederea reparării prejudiciului moral pretins de către dl. Roland Dumas.

Judecătorii Jaeger și Villiger și-au exprimat opinia separată, care este anexată la prezenta hotărâre.

La început

Ziarul Ucraina-Tsentr *contra* Ucrainei

(Cererea nr. 16695/04)

CONDAMNAREA NEJUSTIFICATĂ A ZIARULUI PENTRU PUBLICAREA DECLARAȚIILOR DEFĂIMĂTORII

Faptele principale

Reclamant în cauza dată este o companie ucraineană, ziarul *Ukraina-Tsentr*, cu sediul la Kirovograd (Ucraina).

La 12 iunie, la una din conferințele de presă privind alegerile primarului de Kirovograd, desfășurată la Agenția ucraineană independentă de presă (UNIAN), un jurnalist local, dl. M., a acuzat unul din candidați, dl. Y., că ar fi comandat omorul său, achitând 5,000 USD. Conform spuselor companiei reclamante, în aceeași zi postul de televiziune STB a distribuit informații similare.

La 14 iunie 2002 în ziarul *Ukraina-Tsentr* a fost publicat un articol în care erau descrise conferințele de presă din 12 iunie 2002. Dl. Y. în special s-a plâns de următoarea declarație din conținutul acestuia: “[dl. M. l-a acuzat pe [dl.] Y. că a comandat omorului său”, precum și de mențiunea sumei de 5,000 USD. El a depus o cerere de chemare în judecată la judecătoria raionului Lenin din Kirovograd în cauză de defăimare contra companiei reclamante și d-lui M.

Centrul pentru Jurnalism Independent

Invocând faptul că dl. Y. era președintele Consiliului raional al magistraților din Kirovograd și ar putea influența orice judecător din regiune, dl. M. i-a cerut Curții Supreme să transfere cauza la o judecătorie din Kiev, locul unde s-a desfășurat conferința de presă. Mai mult ca atât, la momentul admiterii parțiale a cererii sale, judecătoria raională din Kirovograd deja examinase cauza și a respins cererea d-lui M. de suspendare. Instanța a stabilit că informația în cauză era defăimătoare, neveridică și nedovedită sub aspect de proveniență din surse oficiale. Astfel instanța a stabilit că compania reclamantă nu putea fi exonerată de răspundere și a obligat-o, de altfel ca și pe dl. M., să achite 100,000 UAH și 20,000 UAH, corespunzător, cu titlu de compensație.

Compania reclamantă a atacat această hotărâre cu apel, invocând în special lipsa de imparțialitate a judecătorului care a decis în cauza sa întrucât acesta depindea de dl. Y. La fel se menționa că aceste informații erau publice și puteau fi accesate pe pagina web a UNIAN, fapt care nu a fost luat în considerare de prima instanță. De altfel, se spunea că dl. Y. a refuzat propunerea de a publica o rectificare pe parcursul desfășurării procedurilor judiciare.

Instanța de apel a menținut hotărârea emisă de către judecătoria raionului Lenin din Kirovograd, iar în octombrie 2003 aceasta a fost menținută și de Curtea Supremă. Compania reclamantă a plătit compensația menționată și încă 2,500 UAH cheltuieli de executare.

Plângeri

Invocând prevederile articolului 6 § 1, compania reclamantă se plângea de lipsa de imparțialitate și independență a organelor jurisdicționale naționale. Referindu-se în continuare la prevederile articolului 10, compania reclamantă se plângea de ilegalitatea sancțiunii sale în cauza de defăimare, precum și de mărimea disproporțională a sumei pe care a fost obligată să o achite.

Hotărârea Curții

Articolul 6 § 1

Curtea a examinat întrebarea dacă în cauza dată judecătorii ucraineni erau imparțiali, adică dacă existau fapte concrete care ar putea pune la dubii din punct de vedere obiectiv imparțialitatea acestora. În această privință chiar și aparențele ar putea fi importante, întrucât într-o societate democratică acestea influențează încrederea publicului în autoritatea judecătorească.

Curtea nu consideră relevante comentariile generale ale părților referitor la independența instituțională și financiară a instanțelor judecătorești din Ucraina întrucât aceasta ține mai degrabă de însuși independența judecătorilor în cadrul sistemului judiciar, decât de factorii externi.

Dl. Y. deținea funcția de președinte al Consiliului raional al magistraților și materialele prezentate de către compania reclamantă demonstau riscurile posibile pentru judecători de a fi influențați prin sancționări disciplinare sau alte decizii care le-ar putea amenința viitoarea lor carieră. Mai mult ca atât, decizia Curții

Centrul pentru Jurnalism Independent

Supreme de a transfera cauza pentru examinare la o altă instanță ne sugerează că într-adevăr ar fi existat riscul influențării judecătorilor din Kirovograd. Respectiv, temerile expuse de către compania reclamantă privind lipsa imparțialității judecătorilor ar putea fi justificate din punct de vedere obiectiv. Mai mult ca atât, instanțele superioare, examinând cererile de atac ale companiei reclamante, nu au ținut cont de cele invocate în această privință. Respectiv, Curtea a dispus încălcarea prevederilor articolului 6 § 1.

Articolul 10

Părțile nu au contestat că hotărârile organelor jurisdicționale ucrainene și sumele atribuite reprezentau o imixtiune în dreptul la libertatea de exprimare a companiei reclamante. Această imixtiune se baza pe prevederi legale – anume Codul civil – și era accesibilă și previzibilă din punct de vedere al aplicării sale, urmărind la fel și scopul legitim de “protecție a reputației sau drepturilor altora”.

Instanțele naționale au stabilit că compania reclamantă și dl. M. se făceau vinovați de acuzarea d-lui Y. de comiterea unei infracțiuni grave, refuzând să exonereze compania reclamantă de răspundere pentru diseminarea informațiilor defăimătorii întrucât compania reclamantă nu a dovedit că informațiile publicate proveneau din surse oficiale. Curtea notează că afirmațiile d-lui M. erau foarte serioase, în special în contextul campaniei de alegere a primarului de Kirovograd – subiect pe larg discutat – și ținând cont de vulnerabilitatea jurnaliștilor care reflectă chestiuni sensibile din punct de vedere politic (în Ucraina, începând cu 1991, au decedat 18 jurnaliști).

Organele jurisdicționale ale Ucrainei au stabilit că în articolul publicat spusele d-lui M. nu au fost distorsionate și că informația a fost prezentată fără comentarii sau accentuări inutile, în contextul unui raport mai vast asupra conferințelor de presă pe tema alegerilor. Cu toate acestea, statuând asupra răspunderii companiei reclamante și a d-lui M. pentru declarația făcută de fapt doar de către dl. M., instanțele naționale nu au comparat necesitatea de a proteja reputația d-lui Y. și dreptul companiei reclamante de a divulga informațiile de interes pentru public cu privire la alegeri. La fel nu au fost prezentate motive suficiente de echivalare a pozițiilor d-lui M., care a făcut această declarație defăimătoare, și a companiei reclamante, care a raportat despre acest fapt. Mai mult ca atât, instanțele jurisdicționale naționale nu au luat în considerare că aceste informații erau accesibile înainte de a fi publicate în articolul menționat, proporționalitatea imixtiunii, precum și dreptul la replică oferit d-lui Y. de către compania reclamantă. Curtea a conchis asupra încălcării prevederilor articolului 10.

Dreptul la satisfacție echitabilă

Aplicând prevederile articolului 41 Curtea a obligat Ucraina să achite 8,400 Euro cu titlu de prejudiciu material, 5,000 Euro cu titlu de prejudiciu moral și 830 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

Centrul pentru Jurnalism Independent

La început

Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauza

Cauza Mariapori *contra* Finlandei

(Cererea nr. 37751/07)

Faptele principale

Reclamanta a fost născută în anul 1943 și locuiește la Muurola. În decembrie 1997 reclamanta, specialistă în domeniul impozitării, a participat ca martor din partea pârâtului într-un proces de fraudă fiscală. În această cauză probele, printre altele, se bazau pe darea de seamă a unui control efectuat de către inspectorii A. și B. Reclamanta a oferit propriile sale calcule privind venitul impozabil al pârâtului. Instanța a stabilit vinovăția pârâtului în comiterea fraudei fiscale, iar hotărârea a devenit irevocabilă în iunie 1999.

Diferența de sumă conform evaluării făcute de către reclamantă a venitului impozabil al pârâtului și calculele prezentate de către inspectorii fiscali constituia circa 2.5 milioane de mărci finlandeze (FIM; adică aproximativ 494,000 Euro). Atunci când reprezentantul pârâtului a întrebat-o dacă această diferență putea fi explicată prin neglijența sau incompetența profesională a inspectorilor, ea a răspuns că acest lucru a fost făcut intenționat.

Câteva ziare au publicat articole despre procedurile judiciare, precum și declarațiile reclamantei, însă fără a menționa numele inspectorilor. Mai mult ca atât, procedurile judiciare erau publice și mărturiile reclamantei au fost trecute ad literam în procesul verbal al ședinței de judecată, care putea fi consultat de oricine.

În 1998 reclamanta a publicat o carte despre sistemul de impozitare în care a citat această cauză. Ea menționa că “[în] orice caz, inspectoarea-șefă [A.] a depus mărturii false absolut conștient și intenționat. Însă de ce nu ar fi făcut-o dacă soțul ei este procuror la [X.], care lucrează la [denumirea oficiului]”. Au fost editate cinci mii de exemplare, din care aproximativ o mie au fost vândute la reducere la finele lunii august 1999.

La 18 noiembrie 1999 reclamanta a fost interogată de poliție. La 27 ianuarie 2000 reclamanta și-a depus declarațiile finale în cadrul investigațiilor pre-judiciare.

La 8 decembrie 2000 procurorul a învinuit-o de defăimare cu circumstanțe agravante. Inspectorii fiscali A. și B. s-au alăturat acestor învinuiri și le-au extins și asupra altor declarații pe care ea le făcuse pe parcursul procesului de fraudă fiscală. Reclamanta a fost citată la 11 februarie 2001.

Centrul pentru Jurnalism Independent

La 15 martie 2001 reclamanta i-a cerut judecătoriei raionului Raahe (käräjäoikeus, tingsrätten) să prelungească termenul de depunere a referinței până la 30 septembrie 2001. Ea a informat judecătoria raională că-i va cere Biroului național de investigații (keskusrikospoliisi, centralkriminalpolisen) să efectueze o investigație și că la fel va cere Curții Administrative Supreme (korkein hallinto-oikeus, högsta förvaltningsdomstolen) să anuleze anumite hotărâri în contencios administrativ cu referire la cauza sa. Judecătoria raională a prelungit termenul limită de depunere a referinței până la 30 septembrie 2001.

La 26 septembrie 2001 reclamanta i-a cerut judecătoriei raionale o nouă prelungire a termenului limită de depunere a referinței întrucât investigația organelor penale și procedurile de anulare nu au fost încă finalizate. Judecătoria raională a prelungit termenul limită de depunere a referinței până la 28 februarie 2002.

Reclamanta nu a depus referință în termenul stabilit, însă i-a cerut judecătoriei raionale să deruleze audierile înainte ca Curtea Administrativă Supremă să fi fost decis casarea hotărârilor în cauză.

La 2 octombrie 2003 judecătoria raională a primit hotărârea Curții Administrative Supreme privind cererea de anulare a hotărârilor precedente în materie fiscală. În mai 2004 la judecătoria raională au avut loc audierile cauzei de defăimare.

La 26 iulie 2004 judecătoria raională a condamnat-o pe reclamantă pentru declarațiile pe care le făcuse în cartea sa, dispunând asupra comiterii infracțiunii de defăimare cu circumstanțe agravante, sancționând-o cu patru luni de privațiune de libertate condiționat. Mai mult ca atât, ea a fost obligată să achite 5,000 Euro inspectorii fiscale A. cu titlu de compensație. Instanța a stabilit că, deși reclamanta ar fi putut avea dreptate privind iregularitățile din cadrul sistemului de impozitare al companiei, ea nu trebuia să-i critice pe acești funcționari publici în mod defăimător. În ceea ce privește declarațiile făcute în cadrul procedurilor de fraudă fiscală, instanța a stabilit că acestea constituiau un caz de defăimare, însă fără circumstanțe agravante. Însă întrucât expirase termenul de prescripție, reclamanta nu a putut fi condamnată pentru săvârșirea acestei infracțiuni. În pofida prescripției, instanța a examinat cererea de compensație și a obligat-o să achite în total 4,000 Euro inspectorilor fiscali A. și B. cu titlu de prejudiciu moral în ambele cauze. Judecătoria raională a declarat toate materialele cauzei ca fiind secrete timp de cincisprezece ani cu excepția prevederilor legale aplicabile și dispozitivului hotărârii.

La 27 septembrie 2004 reclamanta a depus cerere de apel la Curtea de Apel din Vaasa (hovioikeus, hovrätten), menționând, printre altele, încălcarea drepturilor sale garantate de către normele articolelor 6 și 10 ale Convenției și că acțiunea sa nu a constituit un caz de defăimare cu circumstanțe agravante. Ea la fel i-a cerut Curții de Apel să nu înceapă pregătirile pentru examinarea cauzei cel puțin până la emiterea de către Consiliul pentru mass-media (Julkisen sanan neuvosto, Opinionsnämnden för massmedier – “Consiliul”) a declarației privind acest caz sau notificării instanței că nu va fi făcută vreo declarație.

La 14 decembrie 2004 Consiliul a înștiințat Curtea de Apel că nu va face nicio declarație în această cauză. În ianuarie 2006 la Curtea de Apel au avut loc audierile.

Centrul pentru Jurnalism Independent

La 25 aprilie 2006 Curtea de Apel a menținut, cu majoritatea voturilor, hotărârea emisă de către judecătoria raională. Instanța a stabilit că imixtiunea în dreptul reclamantei la libertatea de exprimare era necesară și proporțională. Totuși, unul din judecători, exprimându-și opinia separată, a spus că reclamanta trebuia să fie eliberată de obligația de a achita compensația lui A. și B. în ambele cazuri întrucât critica expusă se încadra în limitele acceptabile aplicabile față de funcționarii publici aflați în exercițiul oficial al funcției. În ceea ce privește durata procedurilor, instanța nu a găsit-o excesivă, cu referire la pronunțarea sentinței sau achitarea acesteia. În fine, Curtea de Apel a casat hotărârea judecătoriei raionale în partea ce ține de secretizarea materialelor cauzei.

La 26 iunie 2006 reclamanta a depus recurs la Curtea Supremă (korkein oikeus, högsta domstolen), reiterând aceleași motive invocate în fața Curții de Apel.

La 2 martie 2007 Curtea Supremă a respins cererea de recurs.

Hotărârea Curții

Articolul 6

Reclamanta se plângea că durata totală a procedurilor penale nu corespundea cerinței “termenului rezonabil” stipulată în articolul 6 § 1 al Convenției.

Perioada în considerare începe la 18 noiembrie 1999, când reclamanta a fost interogată pentru prima dată de poliție și se finisează la 2 martie 2007, când Curtea Supremă a respins cererea de recurs. Astfel, această cauza s-a aflat în examinare timp de șapte ani și trei luni la toate nivelurile de jurisdicție.

Curtea notează că investigațiile pre-judiciare și examinarea învinuirilor a durat aproximativ un an, procedurile în fața judecătoriei raionale mai mult de trei ani și șapte luni, iar procedurile la Curtea de Apel aproape un an și șapte luni. Pe parcursul procedurilor judiciare reclamanta de două ori a cerut prelungirea termenului de prescripție și la fel de două ori amânarea examinării cauzei. Curtea consideră că, deși este adevărat că reclamanta a depus aceste cereri, ele însuși nu explică durata excesivă a procedurilor. Fiecare prelungire a termenului de către judecătoria raională dura câteva luni. Judecătoria raională la fel a fost de acord să prelungească audierile pentru mai mult de un an și jumătate, cât durau procedurile la Curtea Administrativă. Atunci când aceste proceduri s-au finisat, în septembrie 2003, audierile la judecătoria raională au avut loc doar peste opt luni. Similar, cererea depusă de către reclamantă la Curtea de Apel privind amânarea examinării cauzei explică doar cele trei luni de amânare, în timp ce a fost necesar mai mult de un an ca Curtea de Apel să numească audierea cauzei.

Examinând toate materialele prezentate, Curtea consideră că reprezentanții Guvernului nu au invocat nici un fapt sau argument capabil să condiționeze o altă concluzie în acest caz. Ținând cont de jurisprudența Curții, instanța consideră că în cazul dat durata procedurilor a fost excesivă și nu corespundea cererii “termenului rezonabil”.

Centrul pentru Jurnalism Independent

Respectiv, a fost comisă o încălcare a prevederilor articolului 6 § 1 al Convenției.

Articolul 10

Reclamanta la fel se plângea că dreptul său la libertatea de exprimare a fost încălcat, întrucât ea a fost condamnată pentru defăimare din cauza declarațiilor pe care le făcuse în cartea sa și a fost obligată să achite compensații pentru aceste declarații, precum și pentru declarațiile pe care le făcuse în instanța de judecată. Ea a invocat prevederile articolului 10 al Convenției. Curtea notează că, pe parcursul procedurilor privind fraudă fiscală, reclamanta a fost interogată de către procuror și reprezentantul pârâtului. Din materialele cauzei reiese că reclamanta a răspuns la aceste întrebări în mod concis și nu a depășit limitele aplicabile. Mai mult ca atât, ea depusese și jurământul. Curtea la fel menționează că procedurile judiciare, precum și declarațiile reclamantei au fost publicate în câteva ziare, fără însă a fi menționate numele inspectorilor fiscali. Procedurile judiciare erau publice, iar mărturiile reclamantei au fost trecute ad literam în procesul verbal, care putea fi consultat de oricine. Mai mult ca atât, judecătoria raională a stabilit că reclamanta nu a fost subiectul unei largi mediatizări, ca atare sau în calitate de autor al declarațiilor, și nici nu a interzis ca spusele sale să fie publicate în presă.

Curtea observă că criticile expuse de către reclamantă vizau inspectorii fiscali, funcționari publici. Mai mult ca atât, ea a condamnat conduita acestora în procesul de judecată și le-a acuzat de comiterea unei infracțiuni de serviciu. Curtea reamintește că normele articolului 10 protejează nu doar conținutul ideilor sau informațiilor exprimate, dar și forma în care acestea au fost comunicate. Libertatea de exprimare a părților în instanța de judecată este limitată, iar anumite interese, de pildă, autoritatea judiciară, sunt suficient de importante ca acest drept să fie limitat. Cu toate acestea, Curtea face referință la practica sa judiciară, conform căreia doar în cazuri excepționale această limitare – chiar dacă este aplicată o pedeapsă penală ușoară – de pildă, limitarea libertății de exprimare a reprezentantului pârâtului, poate fi considerată necesară într-o societate democratică (a se vedea cauza *Nikula*, citată mai sus, §§ 54-55; și *Kyprianou contra Ciprului* [GC], nr. 73797/01, § 174, CEDO 2005-XIII). Pentru Curte, aceste considerațiuni rămân valabile și în cazul declarațiilor făcute de către martori în instanța de judecată.

Mai mult ca atât, Curtea reține faptul că imixtiunea în dreptul la libertatea de exprimare în cadrul unui proces de judecată la fel poate fi examinată și din punct de vedere al articolului 6 al Convenției referitor la dreptul persoanei învinuite la un proces de judecată echitabil. Deși libertatea de exprimare a părților nu ar trebui să fie nelimitată, din considerațiuni de aflare pe “poziții egale” și altele de acest gen se poate opta în favoarea liberului schimb de păreri între părți (a se vedea cauza *Nikula contra Finlandei*, citată mai sus, § 49).

Anume instanța și președintele ședinței de judecată trebuie să dirijeze procedurile în așa mod încât să asigure conduita potrivită a părților și mai presus de toate echitatea procedurii – decît să examineze în cadrul următoarelor proceduri dacă sunt potrivite declarațiile părții (a se vedea cauza *Nikula contra Finlandei*, citată mai sus, § 53). În cazul dat, judecătorul nu a intervenit, și nici nu i-a cerut reclamantei să-și ia înapoi spusele. Reclamanta nici nu a fost prevenită de consecințele unei declarații atât de serioase. În materialele cauzei nicăieri nu se spune că ea se făcea vinovată de ofensă adusă instanței. Mai

Centrul pentru Jurnalism Independent

mult ca atât, contradictorialitatea procedurilor le oferea inspectorilor fiscali posibilitatea de a discredita acuzațiile reclamantei. Curtea subliniază că reclamanta participa la acest proces în calitate de martor din partea pârâtului, și că ea nu a făcut decât să răspundă la întrebările care i-au fost puse.

Cât privește gravitatea sancțiunii, Curtea menționează că reclamanta nu a putut fi trasă la răspundere pentru că expirase termenul de prescripție, însă a fost obligată să achite în total 4,000 Euro cu titlu de prejudiciu moral lui A. și B.

Ținând cont de cele expuse cu privire la declarațiile reclamantei în cadrul procedurilor judiciare, Curtea a stabilit că, în contextul acestor proceduri, se putea în mod rezonabil de așteptat ca inspectorii fiscali să fi tolerat declarațiile făcute de către reclamantă sub jurământ în calitate de martor din partea pârâtului (a se vedea cauza *Nikula contra Finlandei*, citată mai sus, § 51), în special, pentru că reclamanta era obligată să răspundă la întrebările ce-i erau puse, respectiv, ea putea doar să-și exprime propria opinie despre faptele principale. Ținând cont de aceste informații și în lipsa circumstanțelor excepționale care ar condiționa concluzii opuse, Curtea nu este convinsă că organele jurisdicționale naționale, acționând în limita libertății de apreciere, au stabilit o balanță rezonabilă între interesele implicate în acest caz.

În ceea ce privește afirmațiile pe care reclamanta le făcuse în cartea sa, Curtea notează că această lucrare nu poate fi considerată ca făcând polemică sau fiind un pamflet menit să contribuie la dezbaterile publice. În general, în carte sunt descrise opiniile reclamantei privitor la acțiunile autorităților fiscale, inclusiv cele ale inspectoarei fiscale A. Pentru afirmațiile publicate în această carte, reclamanta a fost condamnată la patru luni privațiune de libertate condiționat și obligată să-i achite 5,000 Euro inspectoarei fiscale A. cu titlu de compensație. Deși, în principiu, emiterea verdictului ține de competența organelor jurisdicționale naționale, Curtea consideră că sancționarea cu privațiune de libertate pentru defăimare va fi compatibilă cu dreptul la libertatea de exprimare prevăzut de normele articolului 10 al Convenției doar în circumstanțe excepționale, anume când sunt serios lezate alte drepturi fundamentale, de pildă, în caz de rostire a discursurilor de ură sau apel la violență (a se vedea cauza *Cumpănă și Mazăre contra României* [GC], nr. 33348/96, § 115, CEDO 2004-XI; și *mutatis mutandis*, *Feridun Yazar contra Turciei*, nr. 42713/98, § 27, 23 septembrie 2004; și *Sürek și Özdemir contra Turciei* [GC], nr. 23927/94 și 24277/94, § 63, 8 iulie 1999).

Circumstanțele prezentei cauze – caz clasic de defăimare a unei persoane în contextul dezbaterilor cu privire la o chestiune importantă de interes legitim pentru public, anume acțiunile autorităților fiscale – nu oferă nicio justificare a sancțiunii privative de libertate. O asemenea sancțiune, prin înseși natura sa, va avea efect descurajator asupra dezbaterilor publice. Acel fapt că reclamanta a fost condamnată condiționat și că de fapt nu a fost privată de libertate nu influențează această concluzie. Deși imixtiunea autorităților naționale în dreptul reclamantei la libertatea de exprimare ar putea fi justificată prin grija de a balansa diversele interese aflate în joc, sancțiunea penală și respectiv obligația de achitare a unei compensații stabilită de către instanțele naționale erau în mod evident disproporționale după natura și gravitatea lor, ținând cont de scopul legitim urmărit de către acțiunea de condamnare a reclamantei pentru defăimare. Curtea la fel notează că Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei în Rezoluția sa nr. 1577 (2007) cheamă statele membre, legislația cărora încă mai prevede pedepse privative de libertate pentru defăimare, chiar dacă acestea de fapt nu sunt aplicate, să le abroge neîntârziat (a se vedea alineatul 27 mai sus). Curtea a stabilit că gravitatea sancțiunilor impuse ca atare a depășit restricțiile “necesare” ale libertății de exprimare a reclamantului. Din acest

Centrul pentru Jurnalism Independent

motiv, nu este necesar de a examina mai detaliat natura declarațiilor făcute în cartea respectivă. În această privință, în pofida libertății de apreciere de care dispune statul în asemenea cazuri, organele jurisdicționale naționale nu au reușit să stabilească o balanță justă între interese contradictorii aflate în joc. Respectiv, a fost comisă încălcarea prevederilor articolului 10 al Convenției privind declarațiile făcute de către reclamantă în cadrul procedurilor judiciare, precum și referitor la declarațiile din cartea sa. În privința dosarului acestei cauze, Curtea consideră că plângerile date nu vorbesc despre vreo încălcare a drepturilor reclamantei garantate de normele Convenției. Respectiv, această parte a cererii este în mod evident nefondată și urmează a fi respinsă în conformitate cu prevederile articolelor 35 §§ 3 și 4 ale Convenției. În cauza dată, Curtea, ținând cont de informațiile de care dispune și criteriile enunțate, consideră rezonabil de a-i aloca reclamantei 10,000 Euro (inclusiv TVA) care acoperă toate cheltuielile.

La început

Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauza

Cauza Niskasaari și alții *contra* Finlandei

(Cererea nr. 37520/07)

Faptele principale

Cei doi reclamânți au fost născuți în 1952 și 1948, respectiv, și locuiesc la Helsinki. Compania reclamantă își are sediul la Helsinki. Primul reclamant este un jurnalist, liber profesionist, iar cel de al doilea este redactorul-șef al revistei *Seura*. La 20 decembrie 1996 în ediția nr. 51-52/1996 a revistei *Seura* a fost publicat un articol scris de către primul reclamant. Titlul acestuia anunța că ombudsmanul pentru drepturile copilului din Liga Mannerheim pentru bunăstarea copiilor, o organizație non-guvernamentală, a fost demis, iar în conținutul acestuia, printre altele, se spunea că ombudsmanul (în continuare "X.") a fost transferat la lucrul de cercetare și că nu va fi o altă persoană care-i va ocupa funcția. În articol la fel se menționa că ombudsmanul nu avea nici pregătire, nici experiență în domeniul cercetărilor. Tonalitatea generală a acestui articol era una critică. Pe parcursul procedurilor judiciare ulterioare primul reclamant a spus că atunci când a scris acest articol el s-a bazat pe informațiile din presa de bulevard publicate la 11 decembrie 1996. El a considerat că nu exista nici un motiv de a crede că aceste informații nu erau veridice.

Ediția nr. 4/1997 a revistei *Seura* conținea o rectificare făcută de către secretarul de presă al Ligii Mannerheim pentru bunăstarea copiilor, în care se spunea că informațiile cu privire la demisie erau nefondate. La 29 octombrie 1997 X. i-a cerut poliției să investigheze cauza. La 28 și 30 aprilie 1998 primul și al doilea reclamant au fost interogați de către poliție. În replica sa finală din 16 decembrie 1998 X. a cerut compensații de la ambii reclamânți. Investigațiile pre-judiciare au fost finisate la 1 noiembrie 1998.

Centrul pentru Jurnalism Independent

La 3 aprilie 2000 procurorul a înaintat învinuiri ambilor reclamanți. În ziua următoare cauza a fost transmisă spre examinarea judecătoriei raionale din Espoo (käräjäoikeus, tingsrätten). X. s-a alăturat acestor învinuiri, înaintând acuzații de defăimare. Ulterior, cererea de plată a compensațiilor a lui X., împreună cu cererea de plată a costurilor și cheltuielilor, a fost anexată la învinuirile în materie penală. La 5 mai 2000 judecătoria raională a cerut ca părțile să depună referințele. Conform spuselor reclamanților ei au fost citați abia în noiembrie 2000.

La 26 mai 2003 la judecătoria raională a avut loc ședința pregătitoare. Cea de a doua ședință pregătitoare a avut loc la 19 septembrie 2003.

Judecătoria raională a audiat cauza timp de trei zile în perioada de la 1 până la 9 decembrie 2003. Au fost audiați treisprezece martori și obținute numeroase probe documentare. La 19 ianuarie 2004 judecătoria raională a emis hotărârea prin care i-a condamnat pe cei doi reclamanți în cauza de defăimare, stabilindu-le patruzeci de zile de amendă, ceea ce constituia 240 Euro și 2,360 Euro, respectiv, și obligându-le, împreună cu *Yhtyneet Kuvalehdet Oy*, compania de editare, să-i compenseze lui X. prejudiciul moral în mărime de 5,000 Euro plus daunele-interese și să ramburseze două treimi din costurile și cheltuielile sale, adică 17,172 Euro plus daunele-interese. Instanța a dispus rambursarea parțială a acestor cheltuieli din motiv că X. a depus anumite probe care nu erau pertinente cauzei.

La 23 februarie 2004 judecătoria raională, la cererea ambilor reclamanți și a lui X., a prelungit termenul de atac până la 18 martie 2004. Termenul de depunere a obiecțiilor a fost fixat la 1 aprilie 2004. Reclamanții au depus cerere de apel la Curtea de Apel din Helsinki (hovioikeus, hovrätten). În obiecțiile depuse la 1 aprilie 2004 X., printre altele, a cerut ca instanța de apel să dubleze suma compensației care trebuia să-i fie achitată. Audierile cauzei la Curtea de Apel au durat două zile, la 13 și 15 iunie 2006. La 31 august 2006 instanța de apel a menținut hotărârea primei instanțe. La 30 octombrie 2006 X. și reclamanții au depus cerere de recurs la Curtea Supremă (korkein oikeus, högsta domstolen), invocând, printre altele, prevederile articolelor 6 și 10 ale Convenției. Recursul a fost respins la 1 februarie 2007.

Alte evenimente

Între timp, la 11 decembrie 2003 Liga Mannerheim pentru bunăstarea copiilor a decis să lichideze funcția de ombudsman pentru drepturile copilului începând cu 1 februarie 2004. În hotărârea finală emisă la 27 octombrie 2006 judecătoria raională din Helsinki a statuat asupra ilegalității lichidării funcției deținute de X.

Hotărârea Curții

Articolul 6 § 1

Ambii reclamanți se plâneau de durata procedurilor incompatibilă cu “termenul rezonabil”, prevăzut la articolul 6 § 1 al Convenției.

Centrul pentru Jurnalism Independent

Curtea observă că procedurile penale au durat opt ani și nouă luni în toate cele trei niveluri de jurisdicție. Instanța la fel menționează că declarația reprezentanților Guvernului conține recunoașterea univocă a faptului că cerința “termenului rezonabil” nu a fost respectată în sensul prevederilor articolului 6 § 1 al Convenției. Curtea este satisfăcută de suma totală atribuită reclamantilor de către Guvernul Finlandei cu titlu de prejudiciu moral și costuri și cheltuieli, adică, 11,000 Euro, care constituie o reparare adecvată pentru durata excesivă a procedurilor, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, și corespunde sumelor alocate în alte cauze similare. Cât privește perioada în considerare, părțile nu sunt de acord cu data inițierii procedurilor în privința companiei reclamante. Reprezentanții Guvernului afirmă că perioada dată a început atunci când compania reclamantă a aflat despre pretențiile înaintate, anume pe parcursul audierilor la judecătoria raională care au început la 1 decembrie 2003. Compania reclamantă afirmă că această perioadă a început cel târziu la 16 decembrie 1998 când X. pentru prima dată a înaintat pretențiile de compensare.

Curtea menționează că perioada care trebuie luată în considerare a început să curgă atunci când compania reclamantă a aflat despre pretențiile înaintate față de ea. Se pare că pretențiile de plată a compensației depuse de X. au fost prezentate companiei reclamante abia în noiembrie 2000. Astfel, procedurile au început din data aceasta și s-au finisat la 1 februarie 2007 când Curtea Supremă a respins recursul. Astfel acestea au durat în jur de șase ani și trei luni la toate cele trei niveluri de jurisdicție. Curtea încă o dată menționează că termenul rezonabil al duratei procedurilor trebuie să fie apreciat în raport cu circumstanțele cauzei și ținând cont de următoarele criterii: complexitatea cauzei, conduita părților și autorităților respective (a se vedea, printre multe altele, cauza *”Pélissier și Sassi contra Franței”*[GC], nr. 25444/94, § 67, CEDO 1999-II). Examinând toate materialele prezentate, Curtea consideră că reprezentanții Guvernului nu au invocat nici un fapt sau motiv capabil să condiționeze o altă concluzie. Ținând cont de jurisprudența sa în asemenea cauze, Curtea consideră că în cazul dat durata procedurilor cu privire la compania reclamantă a fost excesivă și nu corespundea cerinței “termenului rezonabil”.

Respectiv, în privința companiei reclamante a fost comisă o încălcare a prevederilor articolului 6 § 1.

Articolul 10

Reclamantii la fel au invocat prevederile articolului 10 al Convenției, afirmând că le-a fost încălcat dreptul la libertatea de exprimare. Ei nu au făcut decât să raporteze, deși în mod critic, despre o chestiune de interes general. Revenind la faptele principale ale cauzei date, Curtea menționează că cei doi reclamanti au fost condamnați pentru remarcile făcute în acest articol în calitate de jurnalist sau redactor-șef, fiind la fel obligați, împreună cu compania reclamantă, să compenseze daunele cauzate.

Curtea observă că la etapa inițială, 20 decembrie 1996, când acest articol a fost publicat în revista *Seura*, în titlul acestuia se spunea că X., care deținea funcția de ombudsman pentru drepturile copilului la Liga Mannerheim pentru bunăstarea copiilor, a fost demis, iar în textul acestuia, printre altele, se spunea că X. a fost transferat la lucru de cercetare și că această funcție nu va fi ocupată de o altă persoană. În articol se mai spunea că X. nu avea nici pregătire, nici experiență în domeniul cercetării, fiind publicată și fotografia sa. Curtea consideră că articolul incriminat nu se referea la viața privată a lui X.,

Centrul pentru Jurnalism Independent

ci mai degrabă la lucrul său în calitate de ombudsman pentru drepturile copilului al Ligii Mannerheim pentru bunăstarea copiilor, care este o organizație neguvernamentală. X. nu era nici funcționar public, nici politician și respectiv față de el nu erau aplicabile limitele mai largi ale criticii acceptabile. Cu toate acestea, nu se putea considera că X. era o persoană absolut privată, întrucât, în virtutea funcției pe care o deținea, promova în public scopurile și obiectivele acestei organizații non-guvernamentale și, respectiv, a fost în vizorul mass-mediei timp de mai mulți ani.

Curtea notează că organele jurisdicționale naționale au stabilit că articolul incriminat conținea atât informații corecte, cât și incorecte, ultimele fiind accentuate. Mai mult ca atât, a fost stabilit că reclamanții nu au verificat informațiile din conținutul articolului, deși o puteau face cu ușurință, verificând anumite surse. În una din edițiile ulterioare ale acestei reviste informațiile incorecte au fost corectate. Curtea menționează că conform principiilor jurnalismului responsabil, sursele trebuie verificate din punct de vedere al corectitudinii informației pentru a preveni erorile de fapt (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza *Rumyana Ivanova contra Bulgariei*, nr. 36207/03, § 65, 14 februarie 2008). Deși este adevărat că reclamanții ar fi putut omite să verifice în mod suficient toată informația cu privire la acest articol, Curtea consideră, că în cazul dat reclamanții pot fi învinuiți, ca atare, de comunicare a informațiilor neveridice. Mai mult ca atât, Curtea observă că organele jurisdicționale naționale nu au contrapus interesele contradictorii implicate, anume interesele lui X. și drepturile reclamanților, și ca rezultat, drepturile reclamanților de a publica articolul în cauză așa și nu au fost examinate.

Mai mult ca atât, se pare că instanțele naționale nu au luat în considerare rectificarea publicată într-o ediție ulterioară a revistei. Curtea consideră că corectarea informațiilor prin metoda rectificării la timp poate fi considerată o formă adecvată de reparare a prejudiciului. La fel autoritățile naționale nu au ținut cont nici de faptul dacă alte măsuri drastice ar fi fost suficiente pentru protecția intereselor implicate. În această privință Curtea menționează gravitatea sancțiunilor penale aplicate reclamanților. Instanța notează că reclamanții au fost sancționați cu patruzeci de zile de amendă, ceea ce a constituit 240 Euro și 2,360 Euro, respectiv. În plus, toți reclamanții, împreună cu compania reclamantă, au fost obligați să compenseze prejudiciul cauzat, de comun și separat în sumă totală de aproximativ 8,800 Euro (inclusiv daunele-interese). Gravitatea sancțiunii și cuantumul compensațiilor trebuie privite ca fiind de importanță substanțială, ținând cont de suma maximă a compensației acordată victimelor infracțiunilor grave care constituia aproximativ 100,000 FIM (17,000 Euro) la momentul desfășurării evenimentelor (a se vedea alineatul 23 mai sus). Curtea poate accepta că o acțiune, cel puțin în dreptul civil, poate fi întreprinsă contra unui jurnalist care a publicat informații incorecte despre o persoană căreia ca rezultat i-a fost cauzat prejudiciu moral sau material. Chiar dacă e să acceptăm că lui X. i-a fost cauzat un prejudiciu, Curtea consideră că asemenea sancțiuni penale grave ca în cazul dat, de rând cu obligația de a achita prejudiciile, comparativ cu circumstanțele cauzei, erau disproporționale față de interesul în joc, cel al libertății de exprimare.

În concluzie, conform părerii Curții, motivele invocate de către organele jurisdicționale naționale, deși pertinente, nu erau suficiente pentru a dovedi că această imixtiune era “necesară într-o societate democratică”. Mai mult ca atât, sancțiunea aplicată era disproporțională. Ținând cont de cele menționate, inclusiv libertatea de apreciere de care dispun statele în acest domeniu, Curtea consideră că organele jurisdicționale naționale nu au asigurat o balanță justă între interesele în joc.

Respectiv, a fost comisă o încălcare a dispozițiilor articolului 10 al Convenției.

Centrul pentru Jurnalism Independent

Celelalte cereri

În cele din urmă, reclamanții în cererea sa s-au referit la normele articolului 7 al Convenției.

Curtea, ținând cont de materialele prezentei cauze, a stabilit că aceste plângeri nu pun în evidență vreo încălcare a drepturilor reclamantului garantate de către normele Convenției (a se vedea la fel cauza ”*Selistö contra Finlandei*”, citată mai sus, §§ 31 și 34). Respectiv, această parte a cererii reclamanților nu este motivată și urmează a fi respinsă în conformitate cu prevederile articolului 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

La început

Gözel și Özer *contra* Turciei

(*Cererile nr. 43453/04 și 31098/05*)

POSIBILELE CONDAMNĂRI ÎN MOD AUTOMAT ALE MASS-MEDIEI PENTRU PUBLICAREA MESAJELOR ORGANIZAȚIILOR ILEGALE AU CONSTITUIT O ÎNCĂLCARE A PREVEDERILOR CONVENȚIEI

Faptele principale

Reclamanți în cauza dată sunt doi cetățeni ai Turciei domiciliați la Istanbul: Aylin Gözel, născut în 1978, proprietar și redactor al revistei lunare *Maya*, și Aziz Özer, născut în anul 1964, redactorul și editorul revistei lunare *Yeni Dünya İçin Çağrı*. Ambele reviste își au sediul la Istanbul.

În februarie 2003 în revista *Maya* a fost publicat un articol intitulat “Burghezia turcă amenințată de un război iminent în Orientul Mijlociu!” Acesta conținea declarația comitetului central al unei organizații ilegale, Partidul comunist marxist-leninist turc, cu privire la grevele de foame ale deținuților, în rezultatul cărora aproape 100 de persoane au decedat, ca urmare a ciocnirilor violente din 19 decembrie 2000 cu forțele de securitate, în care au fost răniți și omorâți ofițeri și deținuți. D-na Gözel a fost învinuită de “propagandă prin intermediul presei contra unității indivizibile a statului, și de publicarea declarației unei organizații militare ilegale”; două infracțiuni prevăzute de Legea cu privire la prevenirea terorismului (“Legea nr. 3713”). În septembrie 2003 ea a fost achitată în cazul învinuirii de comitere a primei infracțiuni, însă a fost amendată cu aproximativ 170 Euro în cel de al doilea caz. Adicional publicarea revistei sale a fost suspendată timp de o săptămână din motiv că aceasta promova viziunile unei organizații ilegale. Curtea de Casație a menținut această hotărâre.

Centrul pentru Jurnalism Independent

În iunie 2002 în revista *Yeni Dünya İçin Çağrı* a fost publicat un articol intitulat “Marea rezistență a muncitorilor din 15 și 16 iunie și mișcarea revoluționară în Turcia”. În acest articol, autorul căruia era anonim, se vorbea despre demonstrațiile pașnice ale muncitorilor din 15 și 16 iunie 1971. În special era reflectat rolul aripii de stânga, cu axare pe contribuția de frunte a lui Ibrahim Kaypakkaya, fondatorul partidului TKP/ML care, conform celor expuse, a ghidat cu iscusință mișcarea marxistă în Turcia. În această revista la fel a fost publicată și declarația făcută de opt persoane arestate în legătură cu procedurile penale întreprinse contra lor din cauza că erau membri ai organizațiilor ilegale, cu titlul “Către poporul nostru”. Aceste persoane au declarat că și-au încetat greva foamei ca protest contra închisorilor de tip F, însă vor continua să opună rezistență. În conformitate cu Legea nr. 3713 dl. Özer a fost obligat să achite aproximativ 120 Euro; la fel a fost dispusă suspendarea publicării revistei timp de două săptămâni, din motiv că scopul acestui delict era de a periclita securitatea națională. Curtea de Casație a respins cererea depusă de către reclamant.

Plângeri

Invocând prevederile articolului 10 (dreptul la libertatea de exprimare), reclamantii se plâneau de condamnările lor din cauza publicațiilor pe care organele jurisdicționale turcești le-au considerat ca fiind declarații făcute de către organizații ilegale, iar în cazul d-nei Gözel, de interzicerea ediției revistei sale lunare. Invocând dispozițiile articolului 6 § 1 (dreptul al un proces echitabil), dl. Özer la fel se plânea și de faptul că avizul Procurorului General pe lângă Curtea de Casație nu i-a fost comunicat, și, referindu-se la normele articolului 7 (orice pedeapsă trebuie să fie prevăzută de lege), el se plânea că a fost condamnat pentru că a publicat declarațiile autor al cărora nu era. Cât privește hotărârea de confiscare emisă de către curtea din Assize, el a făcut referire și la prevederile articolului 1 al Protocolului nr. 1 (dreptul la proprietate).

Hotărârea Curții

Articolul 10

Imixtiunea în drepturile reclamantilor la libertatea de exprimare era prevăzută de lege, anume Legea nr. 3713, conform căreia orice persoană care “imprima sau publica declarațiile sau broșurile organizațiilor teroriste” urma să fie trasă la răspundere. Această imixtiune la fel urmărea scopul legal de menținere a securității publice și prevenire a dezordinilor și crimelor în contextul luptei cu terorismul.

Reclamantii au fost condamnați pentru că au publicat trei texte pe care organele jurisdicționale naționale le-au caracterizat ca fiind “declarații ale organizațiilor teroriste” fără a lua în considerare contextul sau conținutul acestora. De fapt, două din acestea au fost publicate în lipsa comentariilor jurnaliștilor, iar articolul “Marea rezistență a muncitorilor din 15 și 16 iunie și mișcarea revoluționară în Turcia” constituia mai mult o analiză a mișcării de stânga din Turcia.

Curtea este gata să ia în considerare dificultățile luptei cu terorismul și să accepte idea că statele au dreptul să întreprindă măsuri efective pentru a contracara provocările publice de a comite acte de terorism. Cu toate acestea, în ceea ce ține de mesajele organizațiilor ilegale, este cazul nu doar să ținem cont de

Centrul pentru Jurnalism Independent

autorul mesajul și persoanele cărora acesta este menit, dar și de conținutul acestuia. Condamnarea unui text din simplul considerent al identității autorului acestuia, duce la excluderea automată a unor grupuri de persoane de sub protecția oferită de către normele articolului 10. Dacă opiniile exprimate nu reprezintă discursuri de ură și nici nu cheamă la violențe, statele nu au dreptul să facă referință la securitatea națională, aplicând sancțiuni penale contra mass-mediei, pentru a limita dreptul publicului de a obține informații.

Motivele invocate de către organele jurisdicționale ale Turciei pentru a justifica imixtiunea în cauză, deși sunt pertinente, nu sunt însă suficiente. Această lipsă de rezonabilitate reiese din fiecare formulare pe care o găsim în Legea nr. 3713, care nu prevede nici o obligație a judecătorilor de a examina mesajele din punct de vedere textual sau contextual, aplicând criteriile stabilite și implementate de către Curte conform articolului 10. Curtea de nenumărate ori a statuat asupra încălcării acestei prevederi în cazurile contra Turciei, când jurnaliștii profesioniști au fost condamnați pentru că au publicat declarațiile organizațiilor teroriste, – cauze în care nu a fost efectuată vreo analiză ulterioară din partea instanțelor de judecată. Aceste represii automate în mod virtual, fără a lua în considerare obiectivele jurnaliștilor, sau dreptul publicului de a fi informat despre o altă opinie cu privire la o situație de conflict, nu este compatibilă cu libertatea de a primi și a împărtăși informații sau idei.

Respectiv, condamnarea reclamanților și măsurile întreprinse pentru a opri publicarea nu erau necesare într-o societate democratică. Curtea a dispus asupra încălcării prevederilor articolului 10.

Alte articole

Întrucât reprezentanții Guvernului Turciei nu au prezentat careva argumente convingătoare privind omisiunea de a-l informa pe dl. Özer despre avizul Procurorului General pe lângă Curtea de Casație, instanța a dispus încălcarea prevederilor articolului 6 § 1.

Plângerile întemeiate pe dispozițiile articolelor 7 și 1 ale Protocolului nr. 1 se refereau la faptele examinate din punct de vedere al normelor articolului 10. Reieșind din cele stabilite cu referire la ultima prevedere, Curtea nu consideră necesar de a purcede la examinarea separată a acestora.

Dreptul la satisfacție echitabilă

Aplicând prevederile articolului 41, Curtea a obligat Turcia să-i achite d-nei Gözel 170 Euro și 120 Euro d-lui Özer cu titlu de prejudiciu material, precum și 2,000 Euro d-nei Gözel și 3,000 Euro d-lui Özer cu titlu de prejudiciu moral, împreună cu 2,000 Euro fiecărui reclamant cu titlu de costuri și cheltuieli.

Mai mult ca atât, reieșind din constatările cu privire la ceea ce formularea și aplicarea Legii nr. 3713 a dus la încălcarea prevederilor articolului 10 în cazul ambilor reclamanți, Curtea observă că dacă acest act normativ va fi adus ajustat cu prevederile articolului 10, aceasta va constitui o formă adecvată de redresare a situației prin care s-ar pune capăt acestei încălcări.

Centrul pentru Jurnalism Independent

PARLAMENTUL
REPUBLICII MOLDOVA

ПАРЛАМЕНТ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

LEGE
cu privire la libertatea de exprimare

nr. 64 din 23.04.2010

Monitorul Oficial nr.117-118/355 din 09.07.2010

* * *

C U P R I N S

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul și sfera de aplicare a legii

Articolul 2. Noțiuni principale

Articolul 3. Libertatea de exprimare

Articolul 4. Libertatea de exprimare a mass-mediei

Articolul 5. Interzicerea cenzurii în mass-media

Articolul 6. Libertatea publicului de a fi informat

Articolul 7. Dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației profesionale

Articolul 8. Imunitatea în cauzele cu privire la defăimare

Articolul 9. Libertatea de a critica statul, autoritățile publice și persoanele care exercită funcții publice

Articolul 10. Dreptul la respectul vieții private și de familie

Articolul 11. Dreptul persoanelor publice și al persoanelor fizice care exercită funcții publice la respectul vieții private și de familie

Articolul 12. Dreptul la prezumția nevinovăției

Articolul 13. Protecția surselor de informare

Capitolul II

Centrul pentru Jurnalism Independent

PROCEDURI DE EXAMINARE

Secțiunea 1

Procedura de examinare a cauzelor cu privire la defăimare

Articolul 14. Procedura de examinare a cauzelor cu privire la defăimare

Articolul 15. Cererea prealabilă

Articolul 16. Procedura de examinare a cererii prelabile

Articolul 17. Termenul de adresare în instanța de judecată

Articolul 18. Forma și conținutul cererii de chemare în judecată

Articolul 19. Taxa de stat

Articolul 20. Părțile și alți participanți la proces

Articolul 21. Competența jurisdicțională

Articolul 22. Asigurarea acțiunii

Articolul 23. Succesiunea în drepturi

Articolul 24. Sarcina probațiunii

Articolul 25. Prezumții în cauzele cu privire la defăimare

Articolul 26. Dezmințirea

Articolul 27. Dreptul la replică

Articolul 28. Exonerarea de răspundere a mass-mediei pentru preluarea informațiilor

Articolul 29. Compensarea prejudiciului moral

Secțiunea a 2-a

Procedura de examinare a cauzelor cu privire la apărarea vieții private și de familie

Articolul 30. Procedura de examinare a cauzelor cu privire la apărarea vieții private și de familie

Articolul 31. Cererea prealabilă

Articolul 32. Forma și conținutul cererii de chemare în judecată

Articolul 33. Examinarea cererii cu privire la apărarea vieții private și de familie

Capitolul III

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 34. Intrarea în vigoare. Dispoziții tranzitorii

Centrul pentru Jurnalism Independent

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul și sfera de aplicare a legii

(1) Prezenta lege are scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.

(2) Prezenta lege nu reglementează raporturile juridice ce țin de accesul la informații, acordarea dreptului la replică concurenților electorali în campania electorală și apărarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe.

Articolul 2. Noțiuni principale

Termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au următoarele semnificații:

defăimare – răspîndire a informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei;

răspîndire a informației – proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptînd persoana lezată);

informație – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet și/sau imagine;

fapt – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită;

judecată de valoare – opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit;

judecată de valoare fără substrat factologic suficient – judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată pînă la falsitate;

injurie – exprimare verbală, scrisă sau nonverbală care ofensează intenționat persoana și care contravine normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică;

cenzură – denaturare nejustificată a materialului jurnalistic sau interzicere nejustificată de a răspîndi anumite informații de către conducerea mass-mediei; orice manifestare a autorităților publice sau a persoanelor care exercită funcții publice de ingerință în activitatea editorială a mass-mediei sau a angajaților acesteia ori de împiedicare a tirajării sau a răspîndirii informației;

informație despre viața privată și de familie – orice informație, inclusiv imagine, privind viața familială, viața la domiciliu, corespondența și conținutul ei, sănătatea și defectele fizice, orientarea și viața sexuală, precum și comportamentul persoanei, în condițiile în care persoana contează, în mod rezonabil, pe intimitate;

interes public – interes al societății (și nu simpla curiozitate a indivizilor) față de evenimentele ce țin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau față de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societății sau al unei părți a ei;

persoană care exercită funcții publice – persoană fizică care exercită atribuțiile puterii publice (executive, legislative ori judecătorești) sau persoană juridică ce prestează servicii de utilitate publică, sau persoană fizică care administrează persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică ori subdiviziuni ale acesteia;

Centrul pentru Jurnalism Independent

persoană publică – persoană care exercită funcții publice sau o altă persoană care, datorită statutului, poziției sociale sau altor circumstanțe, trezește interesul public;

document al autorității publice – act emis de o autoritate publică sau de o persoană care exercită atribuțiile puterii publice;

comunicat al autorității publice – relatare făcută publică de o autoritate publică sau, în numele acesteia, de o persoană care exercită atribuțiile puterii publice;

mass-media – mijloc de informare în masă, tipărit sau electronic, precum și jurnalistul;

investigație jurnalistică – cercetare rezonabilă a faptelor de către mass-media pentru realizarea unui material jurnalistic;

rectificare – corectare benevolă, din proprie inițiativă sau la cerere, a faptelor care au fost prezentate greșit;

dezmințire – infirmare a relatărilor defăimătoare cu privire la fapte care nu corespund realității;

replică – răspuns al persoanei lezate la opiniile exprimate într-un material răspândit de mass-media;

scuze – declarație prin care persoana își exprimă regretul pentru injurie sau pentru informații despre viața privată și de familie;

discurs care incită la ură – orice formă de exprimare care provoacă, propagă, promovează sau justifică ura rasială, xenofobia, antisemitismul sau alte forme de ură fondate pe intoleranță.

Articolul 3. Libertatea de exprimare

(1) Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei.

(2) Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează.

(3) Exercițarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

(4) Restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

(5) Garanțiile privind libertatea de exprimare nu se extind asupra discursurilor care incită la ură sau la violență.

Articolul 4. Libertatea de exprimare a mass-mediei

(1) Statul garantează libertatea de exprimare a mass-mediei. Nimeni nu poate interzice sau împiedica mass-media să răspândească informații de interes public decât în condițiile legii.

(2) Mass-media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public și de a efectua, în conformitate cu responsabilitățile sale, investigații jurnalistice în probleme de interes public.

(3) Pe lângă garanțiile prevăzute la art.3, libertatea de exprimare a mass-mediei admite și un anumit grad de exagerare sau chiar provocare, cu condiția să nu se denatureze esența faptelor.

Centrul pentru Jurnalism Independent

Articolul 5. Interzicerea cenzurii în mass-media

- (1) Independența editorială a mass-mediei este recunoscută și garantată de lege. Cenzura este interzisă.
- (2) Se interzice ingerința în activitatea editorială a mass-mediei, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. În cazul în care ingerința este prevăzută de lege, ea urmează a fi interpretată limitativ.
- (3) Nu se admite crearea de autorități publice pentru controlul prealabil al informației care urmează a fi răspândită de mass-media.
- (4) Nu constituie cenzură obligația impusă de instanța de judecată prin hotărâre definitivă de a răspîndi sau de a nu răspîndi o informație, precum și obligația impusă prin lege de a răspîndi o anumită informație.
- (5) Cenzura în mass-media publică, precum și împiedicarea ilegală intenționată a activității mass-mediei, atrage răspundere penală.

Articolul 6. Libertatea publicului de a fi informat

- (1) Orice persoană are libertatea de a primi informații de interes public prin intermediul mass-mediei.
- (2) Apărarea onoarei, demnității sau reputației profesionale nu poate prevala asupra libertății publicului de a primi informații de interes public.
- (3) Confiscarea tirajului sau lichidarea mass-mediei scrise poate avea loc, printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, doar în cazurile în care aceasta este necesară într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică ori pentru a împiedica divulgarea informațiilor ce constituie secret de stat.

Articolul 7. Dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației profesionale

- (1) Orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.
- (2) Persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții:
 - a) este falsă;
 - b) este defăimătoare;
 - c) permite identificarea persoanei vizate de informație.
- (3) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.
- (4) Persoana lezată prin răspîndirea unor judecăți de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecățile de valoare cumulează următoarele condiții:
 - a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient;
 - b) au un caracter defăimător;
 - c) permit identificarea persoanei vizate de informație.
- (5) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(4) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Centrul pentru Jurnalism Independent

(6) Se consideră injurie exprimarea care cumulează următoarele condiții:

- a) exprimarea intenționată verbală, scrisă sau nonverbală nu corespunde normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică;
- b) permite identificarea persoanei vizate.

(7) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(6) poate solicita exprimarea scuzelor și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

(8) Nimeni nu poate fi tras la răspundere pentru stilul umoristic și satiric dacă prin folosirea acestuia nu se induce în eroare publicul în privința faptelor.

Articolul 8. Imunitatea în cauzele cu privire la defăimare

Nu poate fi intentată o acțiune cu privire la defăimare pentru declarația făcută:

- a) de către Președintele Republicii Moldova și deputații în Parlament în exercitarea mandatului;
- b) de către participanții la proces, inclusiv martorii, organul de urmărire penală sau instanța de judecată, în cadrul urmăririi penale sau al unui proces judiciar;
- c) în cererile, scrisorile sau plîngerile cu privire la încălcarea drepturilor și a intereselor legitime, expediate autorităților publice pentru examinare.

Articolul 9. Libertatea de a critica statul, autoritățile publice și persoanele care exercită funcții publice

(1) Orice persoană are dreptul de a critica statul și autoritățile publice.

(2) Statul și autoritățile publice nu pot intenta acțiuni cu privire la defăimare.

(3) Statul și autoritățile executive și legislative nu sînt protejate de legea penală sau contravențională împotriva declarațiilor defăimătoare.

(4) Persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor – verificării din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

Articolul 10. Dreptul la respectul vieții private și de familie

(1) Orice persoană are dreptul la respectul vieții private și de familie.

(2) Dreptul la respectul vieții private și de familie nu se extinde asupra informațiilor despre viața privată și de familie răspîndite cu acordul expres sau tacit al persoanei sau obținute în locurile publice cînd persoana nu poate conta, în mod rezonabil, pe intimitate.

(3) Nimeni nu poate fi tras la răspundere pentru că a făcut publice informații despre viața privată și de familie a persoanei dacă interesul public de a le cunoaște depășește interesul persoanei vizate de a nu răspîndi informația.

(4) În cazul răspîndirii informației despre viața privată și de familie cu încălcarea prevederilor alin.(3), persoana poate solicita exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului moral și material cauzat.

Articolul 11. Dreptul persoanelor publice și al persoanelor fizice care exercită funcții publice la respectul vieții private și de familie

(1) Persoanele publice și persoanele fizice care exercită funcții publice au dreptul la respectul vieții private și de familie.

Centrul pentru Jurnalism Independent

(2) Informațiile despre viața privată și de familie a persoanelor publice și a persoanelor fizice care exercită funcții publice pot fi dezvăluite dacă aceste informații prezintă interes public. Răspîndirea informațiilor respective nu trebuie să ducă la prejudicii nejustificate terților.

(3) Dacă persoanele publice și persoanele fizice care exercită funcții publice provoacă ele însele atenția asupra aspectelor din viața lor privată și de familie, mass-media are dreptul să cerceteze aceste aspecte.

Articolul 12. Dreptul la prezumția nevinovăției

(1) Orice persoană acuzată de săvîrșirea unei infracțiuni sau contravenției este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă.

(2) Autoritățile publice și persoanele care le reprezintă sînt obligate să respecte dreptul la prezumția nevinovăției și să se abțină de la orice comentarii care ar sugera că persoana este vinovată de comiterea infracțiunii sau contravenției.

(3) Organele de urmărire penală nu pot face declarații publice cu privire la vinovăția persoanei puse sub învinuire, cu excepția susținerii învinuirii în instanța de judecată.

(4) Persoanele care nu reprezintă autoritățile publice și nu pot influența în niciun fel derularea procesului intentat, inclusiv mass-media, au dreptul să-și exprime opinia privind vinovăția unei persoane cu condiția ca:

- a) din contextul exprimării să reiasă clar că pînă la momentul dat nu există o hotărîre judecătorească irevocabilă de condamnare a persoanei respective;
- b) din contextul exprimării să reiasă clar că este vorba de opinii, și nu de fapte confirmate;
- c) faptele pe care se bazează comentariile privind vinovăția unei persoane și calitatea procesuală a acestora să fie expuse cu precizie.

Articolul 13. Protecția surselor de informare

(1) Mass-media și orice persoană care efectuează o activitate cu caracter jurnalistic de colectare, de primire și de distribuire a informației către public, precum și persoana care colaborează cu acestea, care au obținut informații de la o sursă, au dreptul de a nu dezvălui identitatea sursei sau orice informații care ar putea duce la identificarea sursei.

(2) Persoana care a distribuit publicului informația obținută din surse confidențiale nu poate fi obligată să dezvăluie identitatea sursei în cadrul unui proces civil sau contravențional.

(3) Refuzul persoanei de a dezvălui sursa de informare nu îl lipsește de celelalte garanții de care beneficiază pîrîtul într-o procedură judiciară.

(4) În cadrul unui proces penal, organul de urmărire penală sau instanța de judecată, în condițiile legii, poate obliga persoana să divulge sursa de informare dacă sînt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- a) dosarul penal vizează infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave;
- b) divulgarea sursei este absolut necesară pentru urmărirea penală;
- c) au fost epuizate toate posibilitățile de a identifica sursa de informare prin alte mijloace.

Capitolul II

PROCEDURI DE EXAMINARE

Secțiunea 1

Procedura de examinare a cauzelor cu privire la defăimare

Articolul 14. Procedura de examinare a cauzelor cu privire la defăimare

(1) Cauzele cu privire la defăimare se examinează în procedură contencioasă conform prevederilor prezentului capitol și ale Codului de procedură civilă.

(2) Cauzele cu privire la defăimare când nu este cunoscută sursa ce a răspândit informația defăimătoare și nici autorul informației ori când persoana juridică ce a răspândit informația a fost lichidată și nu este cunoscut autorul articolului ori al informației defăimătoare sau acesta a decedat se examinează conform procedurii cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică.

Articolul 15. Cererea prealabilă

(1) Persoana care se consideră defăimată poate solicita, prin cerere prealabilă, autorului informației și/sau persoanei juridice care a răspândit-o rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat. În caz de deces al persoanei defăimate, cererea prealabilă se depune de către persoana interesată.

(2) Cererea prealabilă se depune în termen de 20 de zile de la data la care persoana a aflat sau trebuia să afle despre informația defăimătoare. Acesta este un termen de prescripție. La împlinirea unui an din ziua defăimării, persoana nu poate solicita repunerea sa în termenul de depunere a cererii prelabile.

(3) Persoana va indica în cerere informația pe care o consideră defăimătoare și, în cazul răspîndirii unor relatări cu privire la fapte, circumstanțele care demonstrează că informația este în esență falsă sau, în cazul răspîndirii judecăților de valoare, circumstanțele care demonstrează că acestea nu se bazează pe un substrat factologic suficient.

Articolul 16. Procedura de examinare a cererii prelabile

(1) Cererea prealabilă se examinează în termen de 5 zile de către autorul informației și, după caz, de către persoana juridică ce a răspîndit această informație.

(2) Dacă se constată că informația la care se referă cererea prealabilă este falsă sau nu se bazează pe un substrat factologic suficient, persoana juridică ce a răspîndit informația sau autorul informației satisface cererea prealabilă, fiind obligat să efectueze, după caz, rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor și compensarea, la cerere, a prejudiciilor cauzate.

(3) Rectificarea sau dezmințirea informației, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor se efectuează în termen de 15 zile de la data examinării cererii prelabile, iar dacă informația a fost răspîndită de mass-media și publicația sau emisiunea care a răspîndit această informație apare mai rar decît o dată la 15 zile, în următorul număr sau emisiune.

(4) Plata compensațiilor în temeiul cererii prelabile se efectuează în termen de 15 zile de la data examinării cererii prelabile sau într-un alt termen convenit de părți.

Centrul pentru Jurnalism Independent

(5) În cazul refuzului de a satisface, integral sau parțial, cererea prealabilă, persoana lezată poate depune cerere de chemare în judecată.

(6) În cazul refuzului de satisfacere a cererii prealabile pe motivul omiterii termenului de prescripție, persoana lezată poate solicita, concomitent cu depunerea cererii de chemare în judecată, repunerea în termenul de depunere a cererii prealabile.

Articolul 17. Termenul de adresare în instanța de judecată

(1) Cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare poate fi depusă în termen de 30 de zile. Acest termen curge de la:

- a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă;
- b) data expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile.

(2) Termenul specificat la alin.(1) este termen de prescripție.

(3) Persoana poate fi repusă în termenul de prescripție dacă a omis acest termen din motive justificate și a înaintat cererea de chemare în judecată în termen de 30 de zile de la data dispariției motivelor care justifică repunerea în termen.

(4) În cazul în care, concomitent cu depunerea cererii principale, nu au fost înaintate pretenții cu privire la compensarea prejudiciilor, instanța de judecată va respinge cererea pentru compensarea prejudiciilor depusă ulterior.

Articolul 18. Forma și conținutul cererii de chemare în judecată

(1) Cererea de chemare în judecată se întocmește cu respectarea condițiilor prevăzute la art.166 și 167 din Codul de procedură civilă.

(2) Invocând circumstanțele de fapt și de drept pe care își întemeiază pretențiile, reclamantul va mai indica:

- a) dacă informația îl vizează;
- b) dacă informația a fost răspîndită de pîrît;
- c) dacă informația comportă caracter defăimător;
- d) dacă informația se bazează pe fapte în esență false;
- e) dacă este sau nu persoană publică în sensul prezentei legi și dacă informația se referă la calitatea lui de persoană publică;
- f) dacă informația se referă la o chestiune de interes public;
- g) dacă a fost respectată procedura prealabilă;
- h) dacă informația defăimătoare a cauzat prejudicii morale și materiale și care este întinderea reală a acestor prejudicii;
- i) alte circumstanțe relevante pentru examinarea cauzei.

(3) În cererea de chemare în judecată, reclamantul va indica exact relatările cu privire la fapte a căror dezmințire se solicită și textul dezmințirii sau judecățile de valoare fără substrat factologic suficient.

(4) La cererea de chemare în judecată se anexează:

- a) publicația ce conține informația contestată sau înregistrarea emisiunii, sau, dacă prezentarea înregistrării nu este posibilă, se va indica postul, emisiunea, data și ora difuzării;
- b) copia de pe cererea prealabilă cu dovada expedierii sau înmînării acesteia pîrîtului;

Centrul pentru Jurnalism Independent

c) răspunsul la cererea prealabilă.

Articolul 19. Taxa de stat

(1) Pentru cererea de chemare în judecată în care se solicită dezmințirea, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor se achită o taxă de stat în mărime de 5 unități convenționale.

(2) Pentru pretențiile cu privire la repararea prejudiciului moral și material cauzat prin defăimare se achită o taxă de stat în mărimea prevăzută la art.3 pct.1) lit.a) din Legea taxei de stat.

Articolul 20. Părțile și alți participanți la proces

(1) Reclamant în cauzele cu privire la defăimare poate fi:

a) orice persoană fizică a cărei onoare, demnitate sau reputație profesională a fost lezată prin răspîndirea unei informații;

b) în numele persoanei decedate, dacă aceasta nu a înaintat o acțiune cu privire la defăimare – persoana interesată, însă fără dreptul de a cere compensarea prejudiciului moral;

c) orice persoană juridică a cărei reputație profesională a fost lezată prin răspîndirea unei informații.

(2) Pîrît în cauzele cu privire la defăimare poate fi persoana care a răspîndit informația, autorul informației și, după caz, persoana de la care a fost preluată informația.

(3) În cazul în care acțiunea este intentată unei persoane care a preluat informația de la o terță persoană a cărei identitate este dezvăluită, ultima poate interveni în proces în condițiile Codului de procedură civilă.

Articolul 21. Competența jurisdicțională

Litigiile cu privire la defăimare se examinează în primă instanță de judecătoria, ca instanțe de drept comun.

Articolul 22. Asigurarea acțiunii

(1) Concomitent cu depunerea cererii prelabile către mass-media, în scopul prevenirii unei pagube iminente, reclamantul poate solicita instanței de judecată aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii.

(2) Cererea de asigurare a acțiunii prevăzută la alin.(1) se examinează la prezentarea actelor care confirmă expedierea sau înmînarea cererii prelabile.

(3) La cererea reclamantului, instanța de judecată poate aplica următoarele măsuri de asigurare a acțiunii:

a) interdicția de a răspîndi informația contestată;

b) aplicarea sechestrului pe tirajul care conține informația contestată;

c) interdicția de a distruge înregistrările audio și video.

Centrul pentru Jurnalism Independent

(4) Instanța de judecată poate aplica măsurile de asigurare stipulate la alin.(3) lit.a) și b) doar dacă reclamantul demonstrează că ar putea suporta prejudicii care nu ar putea fi compensate prin despăgubirile ulterioare și că măsura de asigurare a acțiunii depășește interesul public de a cunoaște această informație.

(5) Nu se admite aplicarea sechestrului pe bunurile pîrîtului, inclusiv pe contul bancar, pentru asigurarea pretențiilor privind compensarea prejudiciului moral.

(6) Dacă persoana nu a depus cerere de chemare în judecată în termenul stabilit la art.17 alin.(1), măsura de asigurare a acțiunii își pierde efectele.

Articolul 23. Succesiunea în drepturi

(1) Dacă reclamantul a decedat după depunerea cererii de chemare în judecată, însă înainte de pronunțarea hotărîrii, se admite succesiunea în drepturi, cu excepția pretențiilor privind compensarea prejudiciului moral.

(2) Dacă reclamantul a decedat după pronunțarea hotărîrii în primă instanță, iar prin hotărîre s-a dispus compensarea prejudiciului moral, succesiunea în drepturi se admite și în partea compensațiilor morale acordate de prima instanță.

Articolul 24. Sarcina probațiunii

(1) Reclamantul trebuie să dovedească următoarele:

- a) pîrîtul a răspîndit informația;
- b) informația îl vizează și este defăimătoare;
- c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau
- d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient;
- e) existența și cuantumul prejudiciului cauzat.

(2) Pîrîtul trebuie să dovedească următoarele:

- a) informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant;
- b) informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient;
- c) la momentul răspîndirii informației, deși a luat toate măsurile de diligență, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient;
- d) informația răspîndită este de interes public.

(3) În cazurile ce vizează restrîngerea libertății de exprimare, refuzul pîrîtului de a dezvălui un secret profesional sau sursa de informare nu constituie temei suficient pentru admiterea acțiunii.

Articolul 25. Prezumții în cauzele cu privire la defăimare

(1) Orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de persoană privată sau publică se interpretează în favoarea acordării statutului de persoană publică.

Centrul pentru Jurnalism Independent

(2) Orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de interes public sau curiozitate se interpretează în folosul acordării statutului de interes public.

(3) Orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de judecată de valoare sau relatare cu privire la fapte se interpretează în favoarea acordării statutului de judecată de valoare.

(4) Orice dubiu rezonabil cu privire la existența și quantumul prejudiciului moral se interpretează în favoarea acordării unei compensații de 1 leu.

(5) Orice dubiu rezonabil cu privire la buna-credință a persoanei care a efectuat o investigație jurnalistică se interpretează în favoarea bunei-credințe.

(6) Orice alt dubiu care nu este demonstrat conform regulilor prescrise de lege se interpretează împotriva restricționării libertății de exprimare.

Articolul 26. Dezmințirea

(1) Orice persoană este în drept să ceară în instanța de judecată dezmințirea relatărilor false și defăimătoare cu privire la fapte.

(2) În cazul în care instanța de judecată va stabili că acțiunea cu privire la răspîndirea informației false și defăimătoare este întemeiată, iar reclamantul solicită publicarea unei dezmințiri, instanța va dispune dezmințirea relatărilor false și defăimătoare, indicînd în dispozitivul hotărîrii textul dezmințirii.

(3) Instanța de judecată va dispune efectuarea dezmințirii în cel mai potrivit mod pentru restabilirea drepturilor reclamantului. Dacă informația falsă și defăimătoare a fost răspîndită prin intermediul mass-mediei, instanța va obliga mass-media care a răspîndit această informație să publice și/sau să răspîndească dezmințirea la aceeași rubrică, pagină, în același program, la aceeași oră sau în același ciclu de emisiuni. În cazul în care informația falsă și defăimătoare a fost răspîndită prin alte mijloace decît mass-media, instanța va stabili aceeași modalitate de dezmințire sau, după caz, alta adecvată situației.

(4) Dacă mass-media sau, după caz, autorul informației se află în imposibilitatea de a publica dezmințirea, instanța de judecată va obliga mass-media sau, după caz, autorul informației să publice dezmințirea în alt mijloc de informare în masă cu o rază similară de acoperire sau difuzare. Dacă ultimul va refuza publicarea dezmințirii, persoana obligată să publice dezmințirea va plăti reclamantului o compensație în mărime de la 50 la 5000 de unități convenționale.

(5) Mass-media scrisă va insera dezmințirea sub titlul “Dezmințire”. Textul dezmințirii va fi scris cu aceleași caractere ca și informația dezmințită.

(6) Mass-media va publica dezmințirea în termenul stabilit de instanța de judecată. În cazul în care publicația sau emisiunea urmează să apară cu depășirea termenului stabilit de instanță, dezmințirea va fi făcută în următorul număr sau emisiune.

Articolul 27. Dreptul la replică

(1) Orice persoană ale cărei drepturi sau interese au fost lezate prin răspîndirea unor judecăți de valoare fără substrat factologic suficient are dreptul la replică.

(2) Replica se va referi numai la informația defăimătoare contestată, va fi expusă în termeni decenti și nu va conține amenințări sau comentarii marginale.

(3) Publicarea sau difuzarea replicii se face în modul și în condițiile prevăzute pentru publicarea sau difuzarea dezmințirii.

Articolul 28. Exonerarea de răspundere a mass-mediei pentru preluarea informațiilor

Centrul pentru Jurnalism Independent

(1) Responsabilitatea mass-mediei pentru preluarea relatărilor false cu privire la fapte și/sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient nu survine în cazul în care aceste informații au fost răspândite:

- a) în documentele sau comunicatele autorităților publice;
- b) în cadrul ședințelor autorităților publice, de către persoanele care exercită funcții publice sau persoanele invitate pentru a participa la aceste ședințe;
- c) în cadrul urmăririi penale sau al unui proces judiciar, de către participanții la proces, inclusiv martorii, de organul de urmărire penală sau instanța de judecată;
- d) în cererile, scrisorile sau plîngerile cu privire la încălcarea drepturilor și intereselor legitime, expediate autorităților publice pentru examinare.

(2) Mass-media nu poartă răspundere materială pentru preluarea cu bună-credință a relatărilor false cu privire la fapte și/sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient, care vizează chestiuni de interes public, dacă acestea:

- a) se conțin în comunicatele de presă ale altor persoane decît autoritățile publice;
- b) se conțin în creațiile de autor, care nu pot fi redactate, sau în emisiunile difuzate în direct;
- c) se conțin în declarațiile, scrise sau verbale, ale altor persoane;
- d) au fost răspândite anterior de alte mass-media;
- e) cad sub incidența altor cazuri stabilite de lege.

(3) În cazul exonerării de răspundere în temeiul alin.(2), mass-media poate fi obligată să dezmință relatările false cu privire la fapte sau să acorde dreptul la replică.

(4) Mass-media nu este exonerată de răspundere dacă subscrie informației.

Articolul 29. Compensarea prejudiciului moral

(1) Instanța de judecată va acorda o compensație de natură să aducă satisfacție persoanei lezate. La stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, acordată persoanei fizice, instanța de judecată va lua în considerație caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate reclamantului, caracterul informației răspândite, gradul de răspîndire a informației, personalitatea reclamantului, reputația pîrîtului, gradul de vinovăție a pîrîtului, consecințele răspîndirii informației defăimătoare, starea materială a reclamantului și cea a pîrîtului, publicarea rectificării, dezmințirii sau acordarea dreptului la replică pînă la depunerea cererii de chemare în judecată și alte circumstanțe importante pentru examinarea cauzei.

(2) Se acordă compensație pentru prejudiciul moral cauzat persoanei publice doar în cazul în care persoana publică a fost defăimată cu rea-credință.

(3) Compensația pentru prejudiciul moral se acordă persoanei juridice doar dacă răspîndirea informației i-a periclilit managementul.

(4) Nu se acordă compensație pentru prejudiciul moral cauzat prin defăimarea persoanei juridice care nu mai are denumirea avută la momentul defăimării.

(5) Compensarea prejudiciilor morale cauzate de mass-media prin răspîndirea unor informații de interes public care s-au dovedit a fi false sau fără un substrat factologic suficient se efectuează doar în cazul în care mass-media a acționat cu rea-credință sau cu încălcarea altor obligații profesionale.

Secțiunea a 2-a

Centrul pentru Jurnalism Independent

Procedura de examinare a cauzelor cu privire la apărarea vieții private și de familie

Articolul 30. Procedura de examinare a cauzelor cu privire la apărarea vieții private și de familie

Cauzele cu privire la apărarea vieții private și de familie se examinează în ordinea și termenele stabilite în secțiunea 1, cu excepțiile specificate în prezenta secțiune.

Articolul 31. Cererea prealabilă

În cererea prealabilă persoana lezată va indica informația care îi lezează dreptul la respectul vieții private și de familie și circumstanțele care demonstrează încălcarea acestui drept, solicitând exprimarea scuzelor și, după caz, compensarea prejudiciilor cauzate.

Articolul 32. Forma și conținutul cererii de chemare în judecată

(1) În cererea de chemare în judecată reclamantul va indica:

- a) informația care îi lezează dreptul la respectul vieții private și de familie;
- b) dacă informația îl vizează;
- c) dacă informația a fost răspîndită de pîrît;
- d) dacă este sau nu este persoană publică;
- e) dacă informația se referă la o chestiune de interes public;
- f) circumstanțele care demonstrează încălcarea dreptului la respectul vieții private și de familie;
- g) mărimea prejudiciului cauzat.

(2) Pentru cererea de chemare în judecată cu privire la apărarea vieții private și de familie se achită o taxă de stat în mărimea stabilită la art.19.

Articolul 33. Examinarea cererii cu privire la apărarea vieții private și de familie

(1) La examinarea cererii de chemare în judecată cu privire la apărarea vieții private și de familie, instanța de judecată va stabili dacă interesul public de a cunoaște această informație depășește interesul persoanei vizate de a nu răspîndi informația.

(2) Dacă se constată că cererea de chemare în judecată este întemeiată, la cererea reclamantului, instanța de judecată, prin hotărîre judecătorească, obligă pîrîtul să își ceară scuze și, după caz, să compenseze prejudiciile cauzate.

Capitolul III DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 34.

(1) Prezenta lege intră în vigoare după 3 luni de la data publicării.

Centrul pentru Jurnalism Independent

(2) Cauzele aflate pe rol în instanța de judecată la data intrării în vigoare a prezentei legi se vor examina conform procedurii stabilite prin prezenta lege, cu excepția art.15-18 și a art.31-33.

(3) Persoana care nu a sesizat instanța de judecată pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi poate înainta o acțiune în judecată în ordinea prevăzută de prezenta lege. Termenul de prescripție curge din ziua intrării în vigoare a prezentei legi.

(4) Actele legislative și alte acte normative în vigoare ce reglementează raporturi conexe se vor aplica în măsura în care nu contravin prezentei legi.

(5) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării:

a) va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Mihai GHIMPU

Chișinău, 23 aprilie 2010.

Nr.64.

&

Legile Republicii Moldova

64/23.04.2010 Lege cu privire la libertatea de exprimare //Monitorul Oficial 117-118/355, 09.07.2010

**PARLAMENTUL
REPUBLICII MOLDOVA**

**ПАРЛАМЕНТ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

LEGE

**pentru modificarea și completarea Legii nr.837-XIII
din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești**

nr. 111 din 04.06.2010

Monitorul Oficial nr.131-134/445 din 30.07.2010

Centrul pentru Jurnalism Independent

* * *

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – Legea nr.837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.153–156 BIS), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Capitolul V va avea următorul cuprins:

„Capitolul V STATUTUL DE UTILITATE PUBLICĂ

Articolul 30. Activitatea de utilitate publică

(1) În sensul prezentei legi, activitatea de utilitate publică este activitatea asociației obștești desfășurată în interes general sau în interesul unor colectivități locale, care, fiind realizată în mod gratuit sau la preț redus pentru persoanele sau grupurile dezavantajate, contribuie la dezvoltarea sau susținerea:

- a) educației și instruirii persoanelor, difuzării și acumulării de cunoștințe;
- b) științei;
- c) culturii și artei;
- d) sportului pentru amatori, educației fizice și turismului social;
- e) ocrotirii sănătății;
- f) protecției sociale a persoanelor cu dizabilități, a pensionarilor, copiilor, adolescenților, persoanelor strămutate, familiilor cu mulți copii și/sau socialmente vulnerabile, a altor persoane defavorizate;
- g) creării noilor locuri de muncă;
- h) eradicării sărăciei;
- i) promovării păcii, prieteniei și înțelegerii între popoare, prevenirii și depășirii conflictelor civile, sociale, etnice și religioase;
- j) apărării și promovării democrației și drepturilor omului;
- k) protecției mediului;
- l) protejării patrimoniului cultural și a monumentelor istorice;
- m) prevenirii criminalității și contribuirii la contracararea acesteia.

(2) La decizia Comisiei de certificare, pot fi considerate de utilitate publică și alte activități decât cele menționate la alin.(1).

Articolul 30¹. Condiții pentru atribuirea statutului de utilitate publică

(1) Statutul de utilitate publică se atribuie asociației obștești care întrunește următoarele condiții:

- a) are statut de asociație obștească și activează de cel puțin un an;
- b) statutul asociației obștești prevede exclusiv scopuri ce vizează desfășurarea activităților de utilitate publică;

Centrul pentru Jurnalism Independent

c) beneficiari ai rezultatului activității de utilitate publică a asociației căreia i s-a atribuit statut de utilitate publică nu pot fi persoane care au calitatea de fondator, membru sau angajat al acestei asociații, precum și persoane care se află în relații de rudenie pînă la gradul III inclusiv sau de afinitate pînă la gradul II inclusiv cu una din persoanele nominalizate, cu excepția membrilor asociațiilor fondate în baza principiului de interes mutual care fac parte din categoria persoanelor socialmente vulnerabile, dacă este adoptată în acest sens decizia Comisiei de certificare.

(2) Statutul asociației obștești care solicită atribuirea statutului de utilitate publică trebuie să conțină dispoziții care să prevadă:

a) imposibilitatea distribuirii proprietății și a venitului între membrii și fondatorii săi, inclusiv în caz de reorganizare sau lichidare, și folosirea proprietății și a venitului exclusiv în scopuri statutare;

b) imposibilitatea susținerii în cadrul alegerilor autorităților publice a vreunui concurent electoral sau candidat la funcții din cadrul autorităților publice, precum și imposibilitatea folosirii venitului sau activelor sale pentru finanțarea acestora.

(3) Structura organizațională a asociației obștești care solicită atribuirea statutului de utilitate publică trebuie să corespundă cerințelor legale și să întrunească următoarele condiții:

a) să fie asigurate supravegherea de către consiliu și auditul de către organul de control și revizie al asociației obștești;

b) organul de supraveghere (consiliul) al asociației obștești care solicită statutul de utilitate publică trebuie să fie format din cel puțin 3 persoane care nu sînt afiliate (rude sau afini pînă la gradul III inclusiv) și să respecte regulile de evitare a conflictului de interese; membrii organului de supraveghere (consiliului) nu trebuie să fie concomitent și membri ai organului executiv al aceleiași asociații;

c) organul de control și revizie trebuie să verifice activitatea asociației la necesitate, însă nu mai rar de o dată pe an.

(4) Asociația obștească care solicită statutul de utilitate publică trebuie să-și desfășoare activitatea în mod transparent, ceea ce se va manifesta în special prin publicarea în mijloacele de informare în masă (inclusiv pe pagina web a asociației) a rapoartelor sale anuale și prin prezentarea acestora către organul de înregistrare în cel mult 3 luni de la expirarea anului. Raportul anual trebuie să conțină:

a) raportul de activitate conform modelului aprobat de Comisia de certificare, care va conține și categoriile de beneficiari ai rezultatului activității de utilitate publică;

b) declarația financiară, care va include raportul financiar pentru ultimul an de activitate întocmit potrivit standardelor contabile, informația despre sursele de finanțare a asociației obștești, inclusiv despre mijloacele financiare și/sau materiale obținute, precum și date despre folosirea acestor mijloace, inclusiv cheltuielile generale și cheltuielile administrative.

(5) Asociația obștească care solicită statutul de utilitate publică nu trebuie să aibă datorii la bugetul public național.

(6) Condițiile prevăzute la alin.(1)-(5) trebuie să fie îndeplinite cumulativ.

Articolul 31. Comisia de certificare

(1) Comisia de certificare este organul împuternicit să atribuie și să certifice statutul de utilitate publică. Comisia activează pe lângă Ministerul Justiției în baza unui regulament aprobat de Guvern.

(2) Comisia de certificare este alcătuită din 9 membri, dintre care 3 sînt desemnați de Președintele Republicii Moldova, 3 de Parlament și 3 de Guvern. Membrii Comisiei de certificare sînt desemnați în urma unui proces de selecție deschis și transparent. Cel puțin 2 din cei 3 membri desemnați de fiecare

Centrul pentru Jurnalism Independent

organ menționat trebuie să fie reprezentanți ai unor asociații obștești de utilitate publică care au acest statut de cel puțin 3 ani. Membrii Comisiei de certificare desemnați în calitate de reprezentanți ai asociațiilor obștești de utilitate publică sînt selectați pentru desemnare din lista comună de candidați propuși de cel puțin 3 asociații obștești de utilitate publică.

(3) Candidat la funcția de membru al Comisiei de certificare poate fi persoana care:

- a) cunoaște limba de stat;
- b) are domiciliul în Republica Moldova;
- c) se bucură de o reputație ireproșabilă;
- d) nu este funcționar public;
- e) este susținută printr-o recomandare de cel puțin două asociații obștești de utilitate publică.

(4) Mandatul de membru al Comisiei de certificare încetează în caz de:

- a) expirare a duratei mandatului;
- b) revocare;
- c) demisie;
- d) deces.

(5) Revocarea membrului Comisiei de certificare se face în cazul:

- a) condamnării, în baza hotărîrii definitive și irevocabile a instanței de judecată, pentru comiterea unei infracțiuni;
- b) imposibilității, din motive de sănătate, de a-și exercita atribuțiile mai mult de 4 luni consecutive;
- c) declarării dispariției fără urmă, în conformitate cu legea;
- d) activității în cadrul unui partid politic sau al unei organizații social-politice.

(6) Membrii Comisiei de certificare sînt desemnați pe un termen de 5 ani și își exercită mandatul pînă la intrarea în funcție a noilor membri.

(7) Președintele Comisiei de certificare este ales prin vot secret dintre membrii ei, cu majoritatea voturilor acestora.

(8) Membrii Comisiei de certificare pot deține cel mult două mandate.

(9) Ținerea lucrărilor de secretariat ale Comisiei de certificare este asigurată de către Ministerul Justiției.

(10) Comisia de certificare se întrunește în ședințe nu mai rar de o dată pe lună. Ședințele comisiei sînt publice. Data și ora desfășurării ședințelor se stabilesc de președintele comisiei după consultarea membrilor. Această informație se aduce la cunoștință membrilor comisiei și publicului larg, în special prin afișarea acesteia de către secretarul comisiei (funcționar al Ministerului Justiției) la loc vizibil și pe site-ul Ministerului Justiției, cu cel puțin 15 zile înainte de data stabilită pentru ședință.

(11) În termen de 3 luni după expirarea fiecărui an, Comisia de certificare publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe site-ul Ministerului Justiției raportul său de activitate pe anul expirat, precum și lista actualizată a asociațiilor obștești de utilitate publică.

(12) Deciziile Comisiei de certificare cu privire la acordarea și retragerea statutului de utilitate publică se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe site-ul Ministerului Justiției.

Centrul pentru Jurnalism Independent

Articolul 31¹. Atribuțiile Comisiei de certificare

(1) Comisia de certificare este independentă în luarea deciziilor și are următoarele atribuții:

- a) examinează rapoartele și documentele asociațiilor obștești care solicită statutul de utilitate publică și atribuie acest statut;
 - b) primește și examinează petiții în problemele ce țin de competența sa;
 - c) avertizează asociațiile obștești de utilitate publică în cazul în care acestea încalcă legislația;
 - d) inițiază procedura de retragere a certificatului de utilitate publică dacă asociația nu corespunde condițiilor de atribuire a statutului de utilitate publică sau dacă documentele prezentate conțin informații false;
 - e) informează Ministerul Justiției și alte autorități competente despre asociațiile obștești cărora li s-a atribuit ori li s-a retras statutul de utilitate publică;
 - f) elaborează reguli, formulare, instrucțiuni, recomandări și modele de documente ce țin de atribuirea statutului de utilitate publică și le prezintă spre aprobare Ministerului Justiției, care le face publice;
 - g) elaborează și înaintează subiecților cu drept de inițiativă legislativă propuneri privind perfecționarea legislației;
 - h) instituie consilii consultative și grupuri de experți pentru analiza și dezbaterăa unor probleme ce țin de activitatea asociațiilor obștești de utilitate publică;
 - i) publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe site-ul Ministerului Justiției, în termen de 3 luni după expirarea fiecărui an, raportul său de activitate pe anul expirat, precum și lista actualizată a asociațiilor obștești de utilitate publică.
- (2) Membrii Comisiei de certificare au acces liber la dosarele asociațiilor obștești care au sau solicită statutul de utilitate publică.

Articolul 32. Documentele necesare pentru solicitarea statutului de utilitate publică

Asociația obștească care solicită statutul de utilitate publică prezintă Comisiei de certificare următoarele documente:

- a) cererea;
- b) copiile de pe statut și de pe certificatul de înregistrare;
- c) raportul de activitate pe anul precedent (în cazul solicitării statutului de utilitate publică pentru prima dată) sau pentru ultimii trei ani (în cazul asociațiilor care au deținut statutul de utilitate publică), care va conține informații referitoare la proiectele realizate și activitățile desfășurate, la valoarea mijloacelor financiare și/sau a celor materiale obținute și folosite pe parcursul perioadei raportate, la categoriile de beneficiari, la mijloacele utilizate pentru acoperirea cheltuielilor administrative;
- d) declarația financiară, care va include:
 - raportul financiar pentru anul precedent de activitate, întocmit conform standardelor contabile;
 - informația despre sursele de finanțare a asociației, inclusiv granturile primite pentru perioada anterioară depunerii cererii, dar nu mai mare de 3 ani;
 - datele despre folosirea mijloacelor financiare și/sau materiale primite, inclusiv despre cheltuielile generale și cheltuielile administrative;
- e) dovada privind publicarea în mijloacele de informare în masă (inclusiv pe pagina web a asociației) a rapoartelor sale anuale privind activitatea statutară;
- f) certificatul de la Serviciul Fiscal de Stat privind lipsa datoriilor la bugetul public național.

Centrul pentru Jurnalism Independent

Articolul 32¹. Procedura de examinare a solicitării privind atribuirea statutului de utilitate publică

(1) Comisia de certificare, în termen de 30 de zile calendaristice de la data depunerii cererii și a documentelor indicate la art.32, examinează solicitarea privind atribuirea statutului de utilitate publică și eliberarea certificatului de utilitate publică și adoptă, după caz, una din trei decizii:

- a) atribuirea statutului de utilitate publică și eliberarea certificatului de utilitate publică;
- b) amânarea examinării solicitării privind atribuirea statutului de utilitate publică și eliberarea certificatului de utilitate publică;
- c) respingerea solicitării privind atribuirea statutului de utilitate publică și eliberarea certificatului de utilitate publică.

(2) Decizia de atribuire a statutului de utilitate publică și de eliberare a certificatului de utilitate publică se adoptă dacă solicitantul a respectat condițiile prevăzute la art.30, 30¹ și 32.

(3) Decizia de amânare a examinării solicitării privind atribuirea statutului de utilitate publică și eliberarea certificatului de utilitate publică se adoptă dacă documentele prezentate Comisiei de certificare sînt incomplete. În acest caz, Comisia acordă solicitantului un termen de cel mult 30 de zile pentru înlăturarea neajunsurilor.

(4) Decizia de respingere a solicitării privind atribuirea statutului de utilitate publică și eliberarea certificatului de utilitate publică se adoptă în cel mult 30 de zile de la prezentarea documentelor prevăzute la art.32 dacă solicitantul nu a respectat condițiile prevăzute la art.30, 30¹ și 32.

(5) Decizia Comisiei de certificare se motivează și se comunică în scris solicitantului în termen de 5 zile de la adoptare.

(6) Reprezentanții solicitantului au dreptul să asiste la ședința Comisiei de certificare și să intervină cu explicații privind solicitarea depusă. Secretarul comisiei este obligat să invite în scris solicitantul cu cel puțin 7 zile calendaristice înainte de data stabilită pentru ședință. Absența reprezentantului solicitantului invitat la ședința de examinare nu poate servi drept temei pentru amânarea examinării sau respingerea solicitării.

(7) Asociația obștească căreia i s-a atribuit statutul de utilitate publică primește certificatul de utilitate publică, eliberat de Comisia de certificare, în termen de 5 zile de la data adoptării deciziei.

(8) Asociația obștească dobîndește statutul de utilitate publică din data adoptării deciziei privind atribuirea acestui statut.

(9) Decizia de amânare sau respingere a solicitării privind atribuirea statutului de utilitate publică și eliberarea certificatului de utilitate publică poate fi atacată în conformitate cu Legea contenciosului administrativ.

Articolul 32². Certificatul de utilitate publică

(1) Certificatul privind atribuirea statutului de utilitate publică (denumit în continuare *certificat*) este un act oficial prin care se atestă statutul de utilitate publică și caracterul de interes public al activității asociației obștești. Modelul certificatului se aprobă de Guvern.

(2) Certificatul se eliberează pe un termen de 3 ani.

(3) Certificatul servește temei pentru scutirea, parțială sau integrală, a asociației obștești de impozite, taxe și alte obligații de plată, precum și pentru oferirea suportului din partea statului în condițiile prezentei legi, pentru acordarea înlesnirilor fiscale și privilegiilor în conformitate cu actele legislative și normative în vigoare.

Centrul pentru Jurnalism Independent

Articolul 32³. Subregistrul asociațiilor obștești de utilitate publică

(1) Subregistrul asociațiilor obștești de utilitate publică (denumit în continuare *subregistru*) este parte integrantă a Registrului de stat al organizațiilor necomerciale, în care se înregistrează toate asociațiile obștești de utilitate publică din Republica Moldova.

(2) Subregistrul este ținut de Ministerul Justiției.

(3) În subregistru se introduc următoarele date:

a) denumirea asociației obștești de utilitate publică;

b) data eliberării certificatului și numărul acestuia;

c) adresa și datele de contact ale asociației obștești de utilitate publică;

d) numele și prenumele conducătorului asociației obștești de utilitate publică;

e) datele de identificare ale membrilor organului de supraveghere (consiliului) al asociației obștești de utilitate publică;

f) data prelungirii termenului pentru statutul de utilitate publică, a expirării termenului sau, după caz, a retragerii statutului de utilitate publică.

(4) Subregistrul se ține în limba de stat.

(5) Subregistrul și datele care se conțin în el sînt publice.

(6) Ministerul Justiției păstrează toate dosarele asociațiilor care au solicitat statutul de utilitate publică. Dosarele conțin toate documentele referitoare la asociație, inclusiv cele depuse la solicitarea statutului de utilitate publică, cele pe care le întocmește Comisia de certificare și cele pe care asociația le prezintă ulterior, pe parcursul activității.

Articolul 32⁴. Retragera certificatului

(1) Pe perioada deținerii certificatului, asociația obștească este obligată să respecte condițiile care au stat la baza atribuirii statutului de utilitate publică.

(2) În cazul depistării abaterilor de la condițiile prevăzute la art.30 și 30¹ pentru acordarea statutului de utilitate publică, Comisia de certificare va avertiza asociația respectivă cu privire la abaterile depistate și va cere înlăturarea acestora în cel mult 60 de zile. În cazul în care asociația nu a înlăturat în termenul menționat abaterile depistate, comisia va adopta decizia de retragere a certificatului. Decizia de retragere a certificatului poate fi atacată în conformitate cu Legea contenciosului administrativ.

(3) În cazul în care decizia de retragere a certificatului a fost contestată în baza Legii contenciosului administrativ, decizia menționată se suspendă pînă la adoptarea unei hotărîri definitive de către instanța de contencios administrativ.

(4) Retragera certificatului constituie temei de încetare a facilităților fiscale și nefiscale legate de statutul de utilitate publică.

(5) Comisia de certificare va informa Serviciul Fiscal de Stat despre adoptarea hotărîrii judecătorești de retragere a certificatului. Din momentul retragerii certificatului încetează facilitățile acordate în legătură cu statutul de utilitate publică.

Articolul 32⁵. Controlul conformării la statutul de utilitate publică

(1) Controlul privind respectarea statutului de utilitate publică se efectuează de către Comisia de certificare.

(2) În exercitarea funcțiilor de control, Comisia de certificare este în drept:

Centrul pentru Jurnalism Independent

- a) să solicite informații referitoare la activitățile asociației obștești ce țin de statutul de utilitate publică;
- b) să ceară explicații scrise organelor asociației obștești și membrilor ei;
- c) să sesizeze organele abilitate despre efectuarea de controale asupra respectării legislației, inclusiv a celei fiscale;
- d) să ceară și să primească de la autoritățile publice informația necesară pentru control;
- e) să solicite asociațiilor obștești copii de pe documente și/sau, după caz, documentele în original;
- f) să asiste la activitățile asociațiilor obștești;
- g) să exercite alte drepturi prevăzute de actele normative.

(3) Pentru exercitarea controlului asupra activității asociațiilor obștești de utilitate publică, Comisia de certificare este în drept să instituie grupuri de control, inclusiv cu specialiști în domeniu.

(4) Asociația obștească de utilitate publică este obligată să prezinte anual Comisiei de certificare raportul de activitate, copia de pe declarația pe venit prezentată Serviciului Fiscal de Stat și copia de pe rapoartele prezentate Biroului Național de Statistică pentru anul fiscal precedent, semnate de conducătorul asociației și având ștampila acesteia. Prezentarea la Comisia de certificare a documentelor menționate scutește asociația de utilitate publică de obligația de a prezenta Ministerului Justiției raportul anual.

Articolul 33. Principiile și formele de susținere a asociațiilor obștești de utilitate publică

(1) Politica statului de susținere a asociațiilor obștești de utilitate publică se bazează pe următoarele principii:

- a) asigurarea dreptului asociațiilor obștești de utilitate publică de a participa la formarea și realizarea politicilor publice;
- b) asigurarea realizării eficiente a programelor și a proiectelor publice prin implicarea activă a asociațiilor obștești de utilitate publică;
- c) transparența și publicitatea procedurilor de oferire a suportului sub orice formă, în special prin organizarea concursurilor deschise, transparente și publice, și în condiții egale de participare la asemenea proceduri;
- d) acordarea de facilități fiscale asociațiilor obștești de utilitate publică în condițiile legii;
- e) planificarea bugetară a cheltuielilor destinate suportului asociațiilor obștești de utilitate publică;
- f) controlul din partea autorităților publice privind utilizarea la destinație a mijloacelor bugetare alocate asociațiilor obștești de utilitate publică.

(2) Autoritățile publice centrale și locale sprijină activitatea asociațiilor obștești de utilitate publică prin:

- a) implementarea mecanismelor de deducere și redirectionare a impozitelor pe venit;
- b) închirierea, în condiții preferențiale, de spații pentru activități sau darea lor în folosință gratuită;
- c) finanțarea și subvenționarea programelor, proiectelor și activităților propuse de asociațiile obștești de utilitate publică;
- d) plasarea de comenzi sociale.

(3) Autoritatea publică poate desfășura, în comun cu asociația obștească de utilitate publică, activități de interes public în domeniul social și în alte domenii în baza acordurilor de colaborare. Această formă de susținere nu presupune în mod obligatoriu transferul de mijloace financiare către asociație.

Articolul 33¹. Procedura de acordare a suportului financiar sau material asociațiilor de utilitate publică

Centrul pentru Jurnalism Independent

(1) Decizia asupra solicitării de susținere financiară sau materială a asociației obștești de utilitate publică se adoptă, în urma desfășurării unui concurs public, de către o comisie formată din reprezentanți ai autorității publice, din reprezentanți ai asociațiilor de utilitate publică care nu participă la concursul de finanțare și din experți independenți.

(2) Autoritățile publice asigură publicitatea și transparența procesului de organizare a concursului de obținere a susținerii financiare sau materiale. Anunțul și condițiile de desfășurare a concursului se publică în mijloacele de informare în masă cu cel puțin 2 luni înainte de data limită pentru depunerea programelor, proiectelor și propunerilor pentru activități.

(3) Criteriile generale de evaluare a solicitărilor de susținere financiară sau materială sînt următoarele:

a) caracterul și gradul de utilitate publică ale scopurilor și sarcinilor invocate în solicitarea de susținere financiară sau materială;

b) importanța și eficiența acțiunilor propuse de asociația obștească de utilitate publică pentru realizarea scopurilor expuse în condițiile de organizare a concursului;

c) suficiența capacităților umane, tehnice și financiare ale asociației obștești de utilitate publică pentru îndeplinirea acțiunilor propuse.

(4) Susținerea financiară sau materială a programelor, a proiectelor și a activităților asociațiilor de utilitate publică se efectuează în bază de contract, semnat cu autoritatea publică care a adoptat decizia de susținere financiară sau materială. Contractul va conține clauze cu privire la sumele sau bunurile acordate, la termenele de valorificare a susținerii financiare sau materiale, la obligațiile părților (inclusiv la obligația de folosire la destinație a mijloacelor și la obligația de prezentare a rapoartelor) și la consecințele neexecutării sau executării necorespunzătoare a obligațiilor contractuale.

Articolul 33². Comanda socială

(1) Comanda socială este una din formele de realizare a programelor sociale organizate de autoritățile publice. Ea reprezintă o totalitate de contracte privind executarea de lucrări și/sau prestarea de servicii în interesul comunității.

(2) Autoritatea publică întocmește lista și planifică volumul de lucrări și servicii care urmează a fi efectuate/prestate prin comandă socială. Comanda se finanțează de la bugetul autorității publice care o inițiază.

(3) Comanda socială se face prin concurs public, conform legislației cu privire la achiziții publice, cu particularitățile stabilite de prezenta lege. La concursurile de plasare a comenzii sociale participă doar asociațiile obștești de utilitate publică.

(4) Asociațiile obștești de utilitate publică care participă la concursul de plasare a comenzii sociale trebuie să dispună de condițiile necesare pentru executarea comenzii ce se plasează, inclusiv de utilaje și de alte bunuri, de personal calificat și cu experiență în domeniu și de o bună reputație, capabilă să atragă voluntari și mijloace suplimentare.

(5) La plasarea comenzii sociale nu se solicită garanții pentru ofertă și măsuri de asigurare a contractului.

Articolul 33³. Răspunderea pentru utilizarea frauduloasă a suportului oferit de stat

(1) Asociațiile obștești de utilitate publică și persoanele cu funcții de răspundere din cadrul acestora care încalcă legislația la utilizarea suportului oferit de stat răspund în conformitate cu legea.

Centrul pentru Jurnalism Independent

(2) Organul care a sancționat o asociație obștească de utilitate publică pentru utilizarea frauduloasă a suportului oferit de autoritățile publice este obligat să înștiințeze despre aceasta Comisia de certificare în termen de 15 zile de la data aplicării sancțiunii. Dacă sancțiunea a fost contestată în instanța de judecată, organul respectiv este obligat să înștiințeze despre aceasta Comisia de certificare în termen de 5 zile de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești.

(3) Asociația obștească de utilitate publică căreia i s-a retras certificatul din cauza deturnării de destinație a suportului acordat de autoritățile publice nu poate avea statut de utilitate publică timp de 3 ani de la data aplicării sancțiunii.”

2. Articolul 36 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Activele și mijloacele financiare rămase în urma dizolvării asociației obștești de utilitate publică după executarea creanțelor se transferă, la decizia organului care administrează procesul de dizolvare, unei alte asociații obștești de utilitate publică cu scopuri similare celor ale asociației dizolvate.”

Art.II. – (1) Asociațiile obștești care au statut de utilitate publică la data intrării în vigoare a prezentei legi păstrează acest statut pentru durata valabilității certificatului deținut, cu condiția îndeplinirii de către acestea a cerințelor prevăzute la art.32⁵ alin.(4) din Legea nr.837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești.

(2) Cererile de acordare a statutului de utilitate publică în curs de examinare la data intrării în vigoare a prezentei legi se supun dispozițiilor acesteia.

(3) Până la adoptarea unor acte legislative speciale, prevederile prezentei legi se aplică corespunzător fundației și instituției private.

(4) Comisia de certificare care activează la momentul intrării în vigoare a prezentei legi va îndeplini funcțiile prevăzute de această lege până la data convocării Comisiei de certificare desemnate conform prezentei legi.

(5) Asociațiile obștești înregistrate până la intrarea în vigoare a prezentei legi nu se supun reînregistrării.

(6) Organizațiile obștești ale căror statute au fost înregistrate până la intrarea în vigoare a Legii nr.178-XVI din 20 iulie 2007 pentru modificarea și completarea Legii nr.837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești vor fi considerate asociații obștești și statutele lor nu vor fi supuse reînregistrării.

Art.III. – Guvernul, în termen de 6 luni:

a) va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

**Mihai
GHIMPU**

Chișinău, 4 iunie 2010.

Nr.111.

Centrul pentru Jurnalism Independent

Legile Republicii Moldova

111/04.06.2010 Lege pentru modificarea și completarea Legii

nr.837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești

//Monitorul Oficial 131-134/445, 30.07.2010

CONSILIUL COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI DIN
REPUBLICA MOLDOVA

КООРДИНАЦИОННЫЙ СОВЕТ
ПО ТЕЛЕВИДЕНИЮ И РАДИО
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

DECIZIE

**cu privire la respectarea condițiilor de difuzare a
publicității în cadrul serviciilor de programe TV**

nr. 81 din 06.07.2010

Monitorul Oficial nr.121-123/439 din 16.07.2010

* * *

În temeiul art.37 (1), (3) al Codului audiovizualului nr.260-XVI din 27.02.2006 pe parcursul lunii mai și iunie curent s-a efectuat monitorizarea tematică a posturilor de televiziune “Moldova 1”, “N 4”, “NIT”, “TV 7”, “Muzica TV”, “Pro TV Chișinău”, “TVC 21”, “TV Dixi”, “PRIME”, “2 Plus”, “Jurnal TV”, “Publika TV”, “Alt TV”, “Euro-TV Chișinău” și “Noroc TV” privind respectarea condițiilor de difuzare a publicității în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Postul public de televiziune “Moldova 1” (6 iunie 2010)

a) A comis derogări de la art.19 (10) Codul audiovizualului – “Radiodifuzorii prin al căror intermediu se face publicitate produselor farmaceutice și tratamentelor medicale ce nu necesită prescripție medicală vor include în mesajul publicitar recomandarea de a se adresa medicului sau farmacistului în cazul manifestării de reacții adverse și vor plasa pe ecran, *pentru 5 secunde sau pe tot parcursul clipului publicitar, numărul licenței de comercializare eliberate de organul de stat abilitat*”. Numărul licenței de comercializare pentru preparatul “Prostamol” a fost plasat în ultimele 2 secunde ale spotului (12:10, 18:13, 19:33, 22:27);

Centrul pentru Jurnalism Independent

b) A încălcat prevederea art.19 (14) al Codului audiovizualului – *“Publicitatea mascată este interzisă”*. În cadrul emisiunii Povestea de seară s-a făcut publicitate mascată restaurantului Mcdonald’s, locul de filmare a emisiunii în cauză. În imagini apare localul și simbolul Mcdonald’s pe un steag arborat (20:42). Pe parcursul emisiunii s-a lăsat văzută marca Mcdonald’s și pe baloanele din interiorul localului;

c) N-a respectat prevederile art.13 (8) din Legea cu privire la publicitate – *“Publicitatea privind una și aceeași marfă (lucrare, serviciu), precum unul și același furnizor de publicitate se permite nu mai mult de două ori, cu o durată totală de pînă la două minute, pe parcursul unei ore de emisie pe un canal de frecvență.”* Spotul publicitar pentru compania Orange a fost difuzat de trei ori pe parcursul unei ore de emisie (19:00, 19:32, 19:37).

La CCA au venit mai multe sesizări din partea consumatorilor de programe privind volumul depășit de publicitate și difuzarea spoturilor publicitare ale băuturilor alcoolice în perioada transmisiunilor în direct a meciurilor de fotbal de la Campionatul Mondial din Africa de Sud. Astfel, suplimentar au fost monitorizate emisiile de seară (21:00-24:00) ale postului public de televiziune “Moldova 1” din 2 și 3 iulie curent. Rezultatele monitorizărilor au atestat următoarele:

a) S-a încălcat art.22 (3) din Codul audiovizualului care prevede că *“Volumul spoturilor de publicitate nu poate depăși douăsprezece minute pe oră”*. La data de 2 iulie, între orele 22:00-23:00, s-au difuzat 13 min. 41 sec. de publicitate, iar la data de 3 iulie, în aceeași perioadă, volumul publicității a constituit 14 min. 8 sec.;

b) S-a încălcat art.13 (8) din Legea cu privire la publicitate, care prevede: *“Publicitatea privind una și aceeași marfă (lucrare, serviciu), precum și unul și același furnizor de publicitate se permite nu mai mult de două ori, cu o durată totală de pînă la două minute, pe parcursul unei ore de emisie pe un canal de frecvență”*. La data de 2 iulie, spoturile publicitare pentru: Orange (22:20:50, 22:25:49, 22:34:14); materialele pentru construcția acoperișurilor “Tegola” (22:21:33, 22:28:25, 22:33:17); votca “Мърная” (22:22:22, 22:26:47, 22:32:37); au fost prezentate mai mult de 2 ori pe parcursul unei ore de emisie. Aceeași derogare a fost comisă și la 3 iulie curent, în cazul spoturilor publicitare pentru aceleași produse: compania “Orange” (22:16; 22:21; 22:30); băutura alcoolică “Мърная” (22:18; 22:22; 22:28); brendy “Stelele tale” (23:25; 23:29; 23:30) și “Tegola” (22:17; 22:24; 22:29);

c) S-a încălcat art.12 al Deciziei CCA nr.133 din 23 decembrie 2009 care prevede că *“Spoturile publicitare ale băuturilor alcoolice se vor încheia cu avertismentul sonor și vizual: “Consumul excesiv de alcool dăunează grav sănătății”*. Spoturile publicitare ale băuturilor alcoolice “Stelele tale” (2 iulie: 21:19, 22:30, 23:26; 3 iulie: 21:20, 22:26, 23:25, 23:29, 23:30) și berea “Spicușor” (2 iulie: 21:23, 22:25, 22:32, 23:25; 3 iulie: 21:25, 22:20, 22:29, 23:24) nu au respectat prevederile articolului nominalizat.

Postul de televiziune “N 4” (23 mai 2010)

a) A încălcat art.22 (3) din Codul audiovizualului – *“Volumul spoturilor de publicitate nu poate depăși douăsprezece minute pe oră”*. În perioada 14:00-15:00 volumul publicității a constituit 14 min. 41 sec., între 18:00-19:00 – 12 min. 49 sec., iar în perioada 19:00-20:00 – 13 min. 24 sec.;

b) Art.13 (8) din Legea cu privire la publicitate prevede: *“Publicitatea privind una și aceeași marfă (lucrare, serviciu), precum și unul și același furnizor de publicitate se permite nu mai mult de două ori, cu o durată totală de pînă la două minute, pe parcursul unei ore de emisie pe un canal de frecvență”*. Prevederea a fost încălcată în cazurile spoturilor publicitare pentru compania “Moldcell” (00:15, 00:17, 00:18/14:16, 14:38, 14:39, 14:43, 14:44/23:44, 23:45, 23:47, 23:49, 23:50), produsul farmaceutic “Nestogen” (14:01, 14:15, 14:39/19:23, 19:46, 19:58), “Nesscafe” 14:01, 14:14, 14:40),

Centrul pentru Jurnalism Independent

compania “Orange” (14:02, 14:13, 14:41/19:45, 19:48, 19:53) și produsele mărcii comerciale “Schwarzkopf” (14:38, 14:39, 14:42/19:23, 19:46, 19:54, 19:55, 19:59);

c) Spotul publicitar pentru campionatul la accelerare auto (09:30) face referință la votca “Solovioff”, sponsor al competiției. Astfel, s-a încălcat art.9 al Deciziei CCA nr.133 din 23.12.2009 – *“interzice difuzarea anunțurilor promoționale și a concursurilor care conțin referiri la numele sau la marca unei băuturi alcoolice...”*;

d) Spotul publicitar pentru produsul “Venosan” (11:21, 12:01, 17:34, 18:24, 18:51, 21:31, 22:17, 23:05) a încălcat prevederea art.3 al Deciziei CCA nr.13 din 11.02.2010 – *“Avertizările menționate în art.2 lit.d) se vor difuza la sfârșitul spotului publicitar, sonor și vizual, timp de minimum 5 secunde. În cazul spoturilor mai scurte de 10 sec., textul va fi prezentat pe parcursul difuzării spotului publicitar, în condiții care să asigure o percepție clară a mesajului”*.

Postul de televiziune “NIT” (19 mai 2010)

a) A încălcat art.19 (14) al Codului audiovizualului – *“Publicitatea mascată este interzisă”*.) În cadrul programului matinal “Nit Dejun” a fost plasată, la rubrica “1000 полезных советов” (07:03), publicitate mascată centrului medical “Medazur SPA” (*Descifrare text după cadru: “Медицинский центр “Medazur SPA” предлагает высокоэффективную антистрессовую программу для всех желающих, и прежде всего для мужчин...”*), iar la rubrica “Кофейные истории” (07:29) – publicitate mascată cafelei “Espresso” (*Descifrare text în cadru: “...это свежееобжаренный кофе, обжаренный в Молдове, он произведён в апреле месяце, поэтому он прошёл самый короткий путь от производства до кофейной чашки”*);

b) Art.22 (3) din Codul audiovizualului prevede că “Volumul spoturilor de publicitate nu poate depăși douăsprezece minute pe oră”. A fost încălcată prevederea articolului în cauză la următoarele ore de emisie: 08:00-09:00 – 15 min. 24 sec.; 09:00-10:00 – 14 min. 58 sec.; 11:00-12:00 – 12 min. 46 sec.; 13:00-14:00 – 13 min. 47 sec.; 14:00-15:00 – 14 min. 51 sec.; 15:00-16:00 – 12 min. 56 sec.; 16:00-17:00 – 15 min. 02 sec.; 17:00-18:00 – 14 min. 24 sec.; 21:00-22:00 – 17 min. 27 sec.; 22:00-23:00 – 21 min. 45 sec.;

c) S-au produs 2 derogări de la prevederea art.21 (8) din Codul audiovizualului care prevede că în interiorul unui program “trebuie să existe un interval de minimum 20 de minute între două pauze publicitare succesive”. Între blocurile publicitare difuzate în perioada 9:00-10:00 la 09:47, 09:57 și 15:00-16:00 la 15:25 și 15:38 între sfârșitul calupurilor de publicitate și începutul următoarelor a trecut mai puțin de 20 min.;

d) Art.13 (8) din Legea cu privire la publicitate prevede: *“Publicitatea privind una și aceeași marfă (lucrare, serviciu), precum și unul și același furnizor de publicitate se permite nu mai mult de două ori, cu o durată totală de până la două minute, pe parcursul unei ore de emisie pe un canal de frecvență”*). Prevederea a fost încălcată în cazurile spoturilor publicitare pentru: compania “Moldcell” (00:03, 00:57, 00:58/08:29, 08:44, 08:45/14:13, 14:29, 14:32, 14:53/16:36, 16:53, 16:55/22:23, 22:40, 22:53), compania “Orange” (22:24, 22:36, 22:41, 22:57/23:19, 23:24, 23:45, 23:48), sucii “Gerber” 08:25, 08:41, 08:59/09:17, 09:43, 09:57/14:08, 14:33, 14:51/21:01, 21:30, 21:45) produsul “Magiki” (09:17, 09:43, 09:59) și “Nesscafe” (14:09, 14:31, 14:52, 14:09, 14:31, 14:52).

Postul de televiziune “TV 7” (5 iunie 2010)

Centrul pentru Jurnalism Independent

a) A încălcat art.19 (10) din Codul audiovizualului – *“Publicitatea pentru produsele farmaceutice și tratamentele medicale pentru care este necesară o prescripție medicală este interzisă. Radiodifuzorii prin al căror intermediu se face publicitate produselor farmaceutice și tratamentelor medicale ce nu necesită prescripție medicală vor include în mesajul publicitar recomandarea de a se adresa medicului sau farmacistului în cazul manifestării de reacții adverse și vor plasa pe ecran, pentru 5 secunde sau pe tot parcursul clipului publicitar, numărul licenței de comercializare eliberate de organul de stat abilitat”*. Publicitatea pentru produsul farmaceutic “Панангин” (12:24; 14:23; 15:18; 17:14; 18:24; 19:17) a fost difuzată fără avertizarea publicului de a se adresa medicului sau farmacistului în cazul manifestării de reacții adverse. Spotul în cauză a conținut doar mesajul: “Se recomandă citirea cu atenție a prospectului”.

b) A fost încălcat art.13 (8) al Legii cu privire la publicitate, care prevede: *“Publicitatea privind una și aceeași marfă (lucrare, serviciu), precum și unul și același furnizor de publicitate se permite nu mai mult de două ori, cu o durată totală de până la două minute, pe parcursul unei ore de emisie pe un canal de frecvență”*. Spotul publicitar al companiei “Orange” (17:03; 17:12; 17:49) și produsul farmaceutic “Indovazin” (17:04; 17:13; 17:49) au fost difuzate de mai multe ori pe parcursul unei ore de emisie. De asemenea, în cadrul emisiunii de “Teleshopping” spotul produsului “Добрый молодец” a fost difuzat de 3 ori (09:24; 09:30; 09:33).

Postul de televiziune “Muzica TV” (7 iunie 2010)

a) A încălcat art.19 (14) al Codului audiovizualului – *“Publicitatea mascată este interzisă”*.) În subiectul despre concertul DJ-ului Tiesto (emisiunea “Pro news”), s-a făcut publicitate mascată companiei “Moldcell” prin textul după cadru de la 12:05 (*“Sărbătoarea a fost oferită de compania “Moldcell”, care și în continuare va aduce în Moldova nume mari din muzică”*), evoluarea, în imediată continuare, a dlui Gh.Gaburici, manager general “Moldcell”, replica “Mulțumim organizatorilor”, dată la 12:06 de o domnișoară anonimă, precum și prin un alt text după cadru pronunțat la 12:06 (*“Vara asta ne mai așteaptă surprize violet”*). În cadrul aceleiași emisiuni, în subiectul despre concertul interpretului Dima Bilan, s-a făcut publicitate mascată companiei “Orange” prin textul după cadru de la 12:14 (*“Compania “Orange” a dat un megaconcert”*) și evoluarea, în imediată continuare, a dlui G.Poulain, director de marketing “Orange”;

b) La 17:34 a fost retransmis un spot publicitar pentru compania “Megafon”, derogare de la prevederea art.22 (2) din Codul audiovizualului (*“Radiodifuzorii care retransmit vor acoperi publicitatea retranslată din alt stat, țară de origine a canalului retransmis”*).

Postul de televiziune “Pro TV Chișinău” (9 iunie 2010)

a) S-a încălcat art.22 (4) al Codului audiovizualului, care prevede: *“Emisiunea de teleshopping durează fără întrerupere nu mai puțin de 15 minute”*. Emisiunea “Teleshopping” difuzată la ora 13:50 a avut o durată de 9 min. 13 sec.;

b) Art.13 (8) al Legii cu privire la publicitate prevede: *“Publicitatea privind una și aceeași marfă (lucrare, serviciu), precum și unul și același furnizor de publicitate se permite nu mai mult de două ori, cu o durată totală de până la două minute, pe parcursul unei ore de emisie pe un canal de frecvență”*. În cadrul emisiunii de “Teleshopping” spotul publicitar pentru produsul “Fix it Pro” (10:19; 10:22; 10:31/14:05; 14:12; 14:17) a fost difuzat mai mult de 2 ori timp de o oră de emisie.

Centrul pentru Jurnalism Independent

Postul de televiziune “TVC 21” (21 iunie 2010)

a) A încălcat art.20 (1), lit.b) al Codului audiovizualului, care prevede: *“Programele sponsorizate trebuie să îndeplinească următoarele condiții: denumirea sau marca sponsorului trebuie să fie distinct evidențiată ca atare la începutul și/sau sfârșitul acestor programe”*. Logotipul companiei “Lavincom S.R.L”, sponsorul emisiunii “Datele meteo” difuzată la orele 02:41; 08:03; 08:54; 10:48; 12:11; 15:36; 17:23; 19:02; 21:15; 23:42 a fost plasată pe parcursul întregii emisiuni;

b) A încălcat art.19 (6), lit.e) al Codului audiovizualului, care prevede: *“Publicitatea, inclusiv publicitatea autopromoțională, și teleshopping-ul trebuie să respecte următoarele condiții: să nu stimuleze comportamente dăunătoare sănătății sau siguranței populației”*. În cadrul spotului animat “Аварийное открывание замков” difuzat la orele 13:46; 14:03; 18:31; 19:49; 22:47, în care se face publicitate unei companii care prestează servicii de deblocare a ușilor, este prezentată o bătrânică care a ieșit din apartament ca să-și ducă gunoiul. Din cauza curentului de aer care s-a format pe scara blocului ușa s-a închis. Bătrîna își aduce aminte că a uitat cheia de la apartament în casă și, ofînd, scoate un pistol pe care îl pune la tîmplă;

c) A încălcat art.21 (1) al Codului audiovizualului – *“Publicitatea și teleshoppingul se difuzează grupat, fiind ușor de identificat prin marcaje corespunzătoare și fiind separate de alte părți ale serviciului de programe prin semnale optice și acustice”*. Astfel, blocurile publicitare de la orele 09:18 și 09:43 nu au fost delimitate de celelalte părți ale serviciului de programe prin marcajele corespunzătoare, iar blocurile publicitare de la orele 08:03; 12:13; 14:01; 15:37; 17:24; 18:00; 18:30; 19:03; 19:28; 19:48; 20:13; 21:16; 21:45; 22:18; 22:48; 23:16 și 23:43, au fost delimitate doar la început de celelalte părți ale serviciului de programe.

Postul de televiziune “Jurnal TV” (10 iunie 2010)

a) S-a încălcat art.19 (14) al Codului audiovizualului – *“Publicitatea mascată este interzisă”*. În cadrul edițiilor de știri s-a făcut publicitate mascată noului număr al revistei “Apropo Magazin” (08:02, 09:02, 10:05, 13:28);

b) Spotul publicitar pentru centrul medical “Galaxia” (05:35, 08:12, 19:53, 22:31) nu a conținut numărul licenței de activitate, derogare de la prevederea art.19 (10) din Codul audiovizualului care prevede *“Publicitatea pentru produsele farmaceutice și tratamentele medicale pentru care este necesară o prescripție medicală este interzisă. Radiodifuzorii prin al căror intermediu se face publicitate produselor farmaceutice și tratamentelor medicale ce nu necesită prescripție medicală vor include în mesajul publicitar recomandarea de a se adresa medicului sau farmacistului în cazul manifestării de reacții adverse și vor plasa pe ecran, pentru 5 secunde sau pe tot parcursul clipului publicitar, numărul licenței de comercializare eliberate de organul de stat abilitat”*.

Monitorizările serviciilor de programe ale posturilor de televiziune “Publika TV” (14 iunie), “Noroc TV” (21 iunie), “Alt TV” (22 iunie), “TV Dixi” (25 iunie), “PRIME” (2 iunie), “2 plus” (10 iunie) și “Euro TV Chișinău” (22 iunie) nu au atestat derogări de la prevederile legislației în vigoare la capitolul difuzării publicității și teleshoppingului.

În temeiul celor constatate și în conformitate cu art.37, 38, 40 ale Codului audiovizualului nr.260-XVI din 27.07.2006, Statutul CCA, Regulamentul cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, aprobate prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.433-XVI din 28.12.2006, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Centrul pentru Jurnalism Independent

Art.1. Pentru derogări de la prevederile art.19 (10), 19 (14), 22 (3) ale Codului audiovizualului, art.13 (8) al Legii cu privire la publicitate și art.12 al Deciziei CCA nr.133 din 23 decembrie 2009, în conformitate cu art.38 alin.(2), lit.b, h și alin.(3) din Codul audiovizualului, IPNA Companiei “Teleradio-Moldova”, titularul licenței de emisie pentru postul public de televiziune “Moldova 1”, i se aplică amendă în sumă de 1800 lei.

Art.2. Pentru derogări de la prevederile art.22 (3) al Codului audiovizualului, art.13 (8) al Legii cu privire la publicitate, art.9 al Deciziei CCA nr.133 din 23.12.2009 și art.3 al Deciziei nr.13 din 11.02.2010, în conformitate cu art.38 alin.(2), lit.b, h și alin.(3) din Codul audiovizualului, întreprinderii “Selectcanal” SRL, titularul licenței de emisie pentru postul de televiziune “N 4”, i se aplică avertizare publică.

Art.3. Pentru derogări de la prevederile art.19 (14), 21 (8) și 22 (3) ale Codului audiovizualului și art.13 (8) al Legii cu privire la publicitate, în conformitate cu art.38 alin.(2), lit.b, h și alin.(3) din Codul audiovizualului, ÎM “Noile Idei Televizate” SRL, titularul licenței de emisie pentru postul de televiziune “NIT”, i se aplică avertizare publică.

Art.4. Se atenționează posturile de televiziune TV 7, Muzica TV, Pro TV Chișinău, TVC 21, și Jurnal TV vis-a-vis de respectarea Codului audiovizualului, Legii cu privire la publicitate și a condițiilor licenței de emisie.

Art.5. În conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr.96 din 17.10.2008, instituțiile audiovizuale nominalizate vor comunica publicului motivele și obiectul sancțiunii, în formula prezentei Decizii.

Art.6. Administratorii instituțiilor audiovizuale nominalizate vor prezenta, în termen de 15 zile, un raport despre măsurile luate în vederea lichidării încălcărilor comise.

Art.7. Controlul privind executarea prezentei Decizii îl efectuează Direcția monitorizare.

Art.8. Prezenta Decizie se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

PREȘEDINTELE CONSILIULUI

COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI

Gheorghe GORINCIOI

Secretar

Constantin Bârcă

Chișinău, 6 iulie 2010.

Nr.81.

&

Consiliul Coordonator al Audiovizualului

Decizie nr.81 din 06.07.2010 cu privire la respectarea condițiilor de difuzare a publicității în cadrul serviciilor de programe TV // *Monitorul Oficial 121-123/439, 16.07.2010*

CONSILIUL COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI DIN
REPUBLICA MOLDOVA

КООРДИНАЦИОННЫЙ СОВЕТ
ПО ТЕЛЕВИДЕНИЮ И РАДИО
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

DECIZIE

cu privire la activitatea întreprinderii “Divarserv Media” SRL

nr. 83 din 06.07.2010

Monitorul Oficial nr.121-123/440 din 16.07.2010

* * *

“Divarserv Media” SRL în calitate de fondatoare a postului de radio “City FM” periodic informează CCA despre sistarea emisieii, invocând diverse motive. Prin scrisoarea nr.17 din 16.11.2009 radiodifuzorul susține că emițătorul ce difuza pe frecvența 89,6 MHz – Chișinău s-a defectat și urmează să fie expediat în Italia pentru a fi reparat; la 18.12.2009 directorul “Divarserv Media” SRL anunță că reparația emițătorului va dura pînă la 10 ianuarie 2010 din cauza livrării cu întârziere a unor piese de schimb; la 10 martie 2010 scrie că a reluat emisia și va activa în regim normal, însă la 16 martie 2010 anunță despre sistarea emisieii pe motive tehnice, apoi asigură că emisia se va relua cît de curînd posibil.

La 25.06.2010 Direcția monitorizare a CCA a stabilit că semnalul pe frecvența 89,6 FM – Chișinău a postului de radio “City FM” lipsește. CCA nu a fost informat despre sistarea emisieii pe frecvența nominalizată.

În conformitate cu prevederile art.38-41 din Codul audiovizualului nr.260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, aprobate prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.433-XVI din 28.12.2006, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Centrul pentru Jurnalism Independent

Art.1. Pentru încălcarea condițiilor la Licența de emisie seria AA nr.073640 din 26.11.2008 și în conformitate cu art.27 (1) e), 38 (1) a) ale Codului audiovizualului “Divarserv Media” SRL, fondatoarea postului de radio “City FM”, i se aplică avertizare publică.

Art.2. În termen de 15 zile “Divarserv Media” SRL va aduce în ordinea cuvenită activitatea postului de radio “City FM”, va prezenta un raport privind lichidarea derogărilor comise.

Art.3. Prezenta Decizie se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe site-ul CCA.

Art.4. Controlul asupra executării prezentei Decizii îl exercită Direcția monitorizare și Direcția expertiză și licențiere.

PREȘEDINTELE CONSILIULUI

COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI

Gheorghe GORINCIOI

Secretar

Constantin Bârcă

Chișinău, 6 iulie 2010.

Nr.83.

&

Consiliul Coordonator al Audiovizualului

Decizie nr.83 din 06.07.2010 cu privire la activitatea Întreprinderii “Divarserv Media” S.R.L. //Monitorul Oficial 121-123/440, 16.07.2010

**CONSILIUL COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI DIN
REPUBLICA MOLDOVA**

**КООРДИНАЦИОННЫЙ СОВЕТ
ПО ТЕЛЕВИДЕНИЮ И РАДИО
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

DECIZIE

**cu privire la executarea Hotărârii Curții de Conturi nr.22
din 26.03.2010 și a Deciziei CCA nr.54 din 22.04.2010**

Centrul pentru Jurnalism Independent

nr. 86 din 06.07.2010

Monitorul Oficial nr.121-123/441 din 16.07.2010

* * *

În conformitate cu art.47 p.2 (c) al Codului audiovizualului nr.260-XVI din 27.07.2006, bugetul CCA include venituri din taxele anuale de acoperire a cheltuielilor de reglementare, plătite de radiodifuzori, în proporție de 1% din cifra de afaceri anuală. Modul de achitare a taxei de reglementare, precum și gestionarea de către CCA a surselor acumulate sînt înscrise în Regulamentul privind gestionarea Fondului de susținere a radiodifuzorilor, aprobat prin Decizia CCA nr.125 din 4 decembrie 2007.

Prin auditul privind Raportul financiar al Consiliului Coordonator al Audiovizualului pe anul 2009, efectuat de către Curtea de Conturi, s-a constatat nerespectarea Regulamentului nominalizat de către unii radiodifuzori. Astfel, prin Hotărîrea nr.22 din 26.03.2010, Curtea de Conturi, vizavi de Fondul de susținere a radiodifuzorilor, a recomandat:

1) elaborarea reglementărilor necesare privind perceperea taxei de reglementare și controlul achitării integrale și la timp a acesteia de către radiodifuzori;

2) efectuarea inventarierii datoriilor aferente taxei de reglementare, cu reflectarea acestora în modul stabilit în rapoartele CCA, precum și încasarea lor deplină.

În acest scop, prin Decizia nr.54 din 22 aprilie 2010 cu privire la unele modificări ale Regulamentului privind gestionarea Fondului de susținere a radiodifuzorilor și încasarea plăților, radiodifuzorii care nu au achitat taxa de reglementare pentru anul 2009 au fost obligați să-și onoreze restanța în termen de pînă la 1 iunie 2010. Astfel, pînă la 1 iunie 2010 o bună parte din radiodifuzorii nominalizați au achitat integral datoria pentru anul 2009, iar IPNA Teleradio Moldova, Megan TV SA, Cotidian SA, Analiticmedia-Grup SA – parțial:

Tabelul 1

Nr. d/o	Radiodifuzori	Suma datoriei cu aproximație, lei	Suma achitată, lei
1	IPNA Teleradio Moldova	247800	18400
2	Megan TV	4888	1730
3	Analiticmedia-Grup SA	155420	11200
4	Cotidian SA	11259	1000

Un șir de radiodifuzori, însă, nu s-a conformat art.4 al Deciziei nr.54 din 22 aprilie 2010:

Tabelul 2

Centrul pentru Jurnalism Independent

Nr. d/o	Radiodifuzori	Suma datoriei cu aproximație, lei
1	Divaserv media SRL	3674
2	Prodigital SRL	139313
3	AO Temma	17842
4	AO Mass-media pentru parteneriat și comunitate	1367
5	Germes Nord SRL	2414
6	Satelrom SRL	2871
7	Flor TV SRL	2233
8	AVM SRL	490
9	Art Club SRL	10275

În temeiul celor constatate, în conformitate cu prevederile art.38 (3) al Codului audiovizualului nr.260-XVI din 27.07.2006, art.17 al Regulamentului privind gestionarea Fondului de susținere a radiodifuzorilor, Consiliului Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art.1. Pentru derogări de la prevederile art.38 (3) a) al Codului audiovizualului, nerespectarea p.3.1 (i) al Licenței de emisie AA 073640 din 26.11.08, titularului “Divaserv Media” SRL, fondatorul postului de radio “City FM”, i se aplică avertizare publică.

Art.2. Pentru derogări de la prevederile art.38 (3a) al Codului audiovizualului, nerespectarea p.3.1 (i) al licențelor de emisie AA 073707 din 27.11.09 și AA 073708 din 18.12.2007, titularului acestor licențe “Prodigital” SRL, fondatorul postului de radio “Pro FM” și postului TV “Pro TV”, i se aplică avertizare publică.

Art.3. Pentru derogări de la prevederile art.38 (3a) al Codului audiovizualului, nerespectarea p.3.1 (i) al licenței de emisie AMII 014610 din 25.09.07, titularului “TEMMA” AO, fondatorul postului de radio “Autoradio”, i se aplică avertizare publică.

Art.4. Pentru derogări de la prevederile art.38 (3a) al Codului audiovizualului, nerespectarea p.3.1 (i) al licenței de emisie AA 073639 din 26.11.08, titularului “Germes Nord” SRL, fondatorul postului de radio “City Radio”, i se aplică avertizare publică.

Art.5. Pentru derogări de la prevederile art.38 (3a) al Codului audiovizualului, nerespectarea p.3.1 (i) al licenței de emisie AMII 014616 din 25.09.07, titularului “Satelrom” SRL, fondatorul postului TV “Drochia TV”, i se aplică avertizare publică.

Centrul pentru Jurnalism Independent

Art.6. Pentru derogări de la prevederile art.38 (3a) al Codului audiovizualului, nerespectarea p.3.1 (i) al licenței de emisie AMII 014619 din 25.09.07, titularului “FlorTV” SRL, fondatorul postului TV “Flor TV”, i se aplică avertizare publică.

Art.7. Pentru derogări de la prevederile art.38 (3a) al Codului audiovizualului, nerespectarea p.3.1 (i) al licenței de emisie AA 073695 din 26.01.10, titularului “AVM” SRL, fondatorul postului TV “AVM”, i se aplică avertizare publică.

Art.8. Pentru derogări de la prevederile art.38 (3a) al Codului audiovizualului, nerespectarea p.3.1 (g) al licenței de emisie AMII 014501 din 14.06.05, titularului “Art club” SRL, fondatorul postului TV “Art TV”, i se aplică avertizare publică.

Art.9. Pentru derogări de la prevederile art.38 (3a) al Codului audiovizualului, nerespectarea p.3.1 (g) al licenței de emisie AMII 014553 din 06.12.05, titularului AO “Mass-media pentru parteneriat și comunitate”, fondatorul postului radio “TEMP”, i se aplică avertizare publică.

Art.10. Radiodifuzorii nominalizați în tabelele 1, 2 se obligă să achite restanța în fondul radiodifuzorilor în termen de până la 1 octombrie 2010.

Art.11. În caz de imposibilitate a achitării sumei integrale până la 1 octombrie 2010, radiodifuzorii sînt obligați să prezinte un plan eșalonat de achitare a restanțelor în măsura posibilităților acestora.

Art.12. Controlul asupra executării prezentei Decizii îl exercită Contabilitatea CCA.

Art.13. Prezenta Decizie se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE CONSILIULUI

COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI

Gheorghe GORINCIOI

Secretar

Constantin Bârcă

Chișinău, 6 iulie 2010.

Nr.86.

&

Consiliul Coordonator al Audiovizualului

Decizie nr.86 din 06.07.2010 cu privire la executarea Hotărârii Curții de Conturi nr.22 din 26.03.2010 și a Deciziei CCA nr.54 din 22.04.2010 // *Monitorul Oficial 121-123/441, 16.07.2010*

CONSILIUL COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI DIN
REPUBLICA MOLDOVA

КООРДИНАЦИОННЫЙ СОВЕТ
ПО ТЕЛЕВИДЕНИЮ И РАДИО
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

DECIZIE
cu privire la cesiunea licențelor de emisie ale
ÎCS "PRIME" SRL către "PRIME TV" SRL

nr. 87 din 06.07.2010

Monitorul Oficial nr.121-123/442 din 16.07.2010

* * *

La 1 iulie 2010 ÎCS "PRIME" SRL a solicitat cesionarea Licenței de emisie seria AA nr.073706 din 22.04.2010, eliberată pentru studioul TV cu emisie prin satelit "Prime", și a Licenței de emisie seria AA nr.073703 din 30.03.2010, eliberată pentru studioul TV cu emisie prin eter "Prime", către "PRIME TV" SRL. ÎCS "PRIME" SRL asigură reîncheierea contractelor de achiziție a programelor televizate și a dreptului de autor pentru "PRIME TV" SRL.

În conformitate cu prevederile art.26, 27 și 39-41 ale Codului audiovizualului nr.260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, art.25, art.28 ale Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, aprobate prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.433-XVI din 28.12.2006, și în temeiul actelor prezentate, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art.1. Se cesionează Licențele de emisie seria AA nr.073706 din 22.04.2010 și seria AA nr.073703 din 30.03.2010, eliberate ÎCS "PRIME" SRL pentru studioul TV cu emisie prin eter și satelit "Prime" către "PRIME TV" SRL.

Art.2. Se eliberează licențe de emisie întreprinderii "PRIME TV" SRL pentru studioul TV "Prime" cu emisie prin eter și satelit.

Art.3. Se declară nevalabile Licența de emisie seria AA nr.073706 din 22.04.2010, eliberată ÎCS "PRIME" SRL pentru studioul TV cu emisie prin satelit "Prime", și Licența de emisie seria AA nr.073703 din 30.03.2010, eliberată ÎCS "PRIME" SRL pentru studioul TV cu emisie prin eter "Prime".

Centrul pentru Jurnalism Independent

Art.4. “PRIME TV” SRL va prezenta Consiliului Coordonator al Audiovizualului contractul cu ÎS “Radiocomunicații” în termenele prevăzute de legislație.

Art.5. Pentru eliberarea licențelor de emisie “PRIME TV” SRL va achita câte 250 lei pentru fiecare.

Art.6. Prezenta Decizie se dă publicității și se plasează pe pagina web a Consiliului Coordonator al Audiovizualului.

Art.7. Controlul asupra executării prezentei Decizii îl exercită Direcția expertiză și licențiere.

PREȘEDINTELE CONSILIULUI

COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI

Gheorghe GORINCIOI

Secretar

Constantin Bârcă

Chișinău, 6 iulie 2010.

Nr.87.

&

Consiliul Coordonator al Audiovizualului

Decizie nr.87 din 06.07.2010 cu privire la cesiunea licențelor de emisie ale ÎCS “PRIME” SRL către “PRIME TV” SRL //Monitorul Oficial 121-123/442, 16.07.2010

**CONSILIUL COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI DIN
REPUBLICA MOLDOVA**

**КООРДИНАЦИОННЫЙ СОВЕТ
ПО ТЕЛЕВИДЕНИЮ И РАДИО
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

Centrul pentru Jurnalism Independent

DECIZIE **cu privire la anunțarea concursului pentru utilizarea** **frecvențelor radio și a canalelor TV**

nr. 96 din 25.08.2010

Monitorul Oficial nr.155-158/589 din 03.09.2010

* * *

În temeiul art.23 și 40 p.j), l) ale Codului audiovizualului nr.260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, Deciziilor CCA nr.83 din 30.09.2008, nr.7 din 26.01.2010, nr.80 din 28 iunie 2010, avizele Ministerului Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor nr.01/1072 din 01.06.2010 și nr.01/1626 din 03.08.2010, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art.1. Se anunță concursul pentru utilizarea frecvențelor radio, canalelor TV, sistemelor de televiziune MVDS și MMDS cu următorii parametri:

CANALELE TV DISPONIBILIZATE

Canal	P.A.R. maximă, dBW	Localitatea	Reducere	Polarizarea	Înălțimea efectivă maximală a antenei, m
24	13,0	s.Copceac, UTAG	-	Orizontală	122
7	11,0	Strășeni	-	Orizontală	40
21	20,3	Bălți	-	Verticală	100

CANALE TV DISPONIBILE

(Vor fi utilizate pînă la 17 iunie 2015)

Nr.	Canal	PAR, dBW	Azimuturile sectorului de reducere PAR (grade)/	Heff max., m	Polarizarea	Localitatea
-----	-------	----------	---	--------------	-------------	-------------

Centrul pentru Jurnalism Independent

			(dBW)			
1.	35	24,8		70	V	Costești, Ialoveni
2.	7	11		38	V	Coșnița, Dubăsari
3.	11	22,6		100	H	Grozești
4.	37	25,5		50	V	Mingir
5.	23	21	250-170 / 11.0	68	V	Sturzeni
6.	52	25		45	V	Ucrainca
7.	24	1		25	H	Valea Perjei
8.	37	1		25	H	Valea Perjei
9.	39	1		25	H	Valea Perjei
10.	42	1		25	H	Valea Perjei
11.	23	12,0		30	V	Tvardița
12.	45	30,0		197	H	Chișinău
13.	35	13,0		138	H	Ștefan Vodă

Rețeaua nr.I de radiodifuziune, banda UCV-CM (64-74 MHz)*

72,02 MHz	- 43,0 dBW	- Strășeni RC-658	-	Orizontală	450
66,68 MHz	- 39,0 dBW	- Mîndreștii Noi RC-155	-	Orizontală	341
67,37 MHz	- 43,0 dBW	- Cahul RC-348	180-205 / 31,5 dBW	Orizontală	339
70,31 MHz	- 39,0 dBW	- Edineț RC-114	-	Orizontală	244
71,24 MHz	- 43,0 dBW	- Căușeni RC	-	Orizontală	238
68,00 MHz	- 43,0 dBW	- Ungheni RC-783	180-240 / 34,8 dBW	Orizontală	397

* Frecvențele sunt gestionate de ÎS "Radiocomunicații".

SISTEMUL DE TELEVIZIUNE MULTICANALĂ MVDS (Cu condiția utilizării sistemelor digitale)

Localitatea	Frecvența inferioară, GHz	Frecvența superioară, GHz
Chișinău	40,5	40,75

Centrul pentru Jurnalism Independent

Chișinău	42	42,25
----------	----	-------

SISTEMUL DE TELEVIZIUNE MULTICANALĂ MMDS (Cu condiția utilizării sistemelor digitale)

Nr.	Localitatea	Frecvența inferioară, MHz	Frecvența superioară, MHz
1.	Nisporeni	2200	2292

FRECVENȚE RADIO DISPONIBILE

Nr. d/o	Frecvența (MHz)	PAR (dBW)	Azimuturile sectorului de reducere PAR (grade)/ (dBW)	H _{ef} max. (m)	Polarizarea semnalului ²	Localitatea
1.	69,86	22,8		50	H	Basarabeasca
2.	71,72	22,8		50	H	Basarabeasca
3.	71,15	21,4		155	V	Bălți
4.	68,30	28,0		50	V	Cahul
5.	104,7	23,0	290-310/20,5	120	H	Cahul
6.	71,00	25,0		121	H	Chișinău
7.	98,00	34,0		100	V	Comrat
8.	69,74	27,0		117	V	Comrat
9.	71,39	22,0	185-195/17,0	80	V	Drochia
10.	71,66	22,8		70	H	Leova
11.	68,60	17,0		126	V	Talmaza
12.	69,95	23,0		95	V	Taraclia
13.	72,62	20,0		50	H	Ungheni
14.	95,80	28,0	20-90/8,0	63	V	Dondușeni
15.	105,3	22,0		63	V	Ungheni
16.	101,5	7,0	330-90/16,5	61	V	Ciorești (Nisporeni)

Centrul pentru Jurnalism Independent

Art.2. Condițiile pentru prezentarea dosarelor de participare (nomenclatorul actelor pentru participare la concurs):

1. Cererea de înscriere la concursul pentru obținerea licenței de emisie (conform modelului);
2. Copia certificatului de înregistrare a întreprinderii, instituției, organizației;
3. Copia recentă (eliberată în decursul ultimelor 3 luni) a extrasului din Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor referitor la administratorul întreprinderii, genurile de activitate, fondatorii (asociații) și capitalul social;
4. Copia autenticată (notar, organ emitent) a statutului întreprinderii solicitante, cu anexarea tuturor modificărilor introduse pe parcurs;
5. Certificatul privind lipsa sau existența restanțelor față de bugetul public național sau, după caz, contractul de eșalonare a datoriilor;
6. Concepția generală a serviciului de programe (conform modelului), inclusiv varianta electronică;
7. Proiectul editorial al radiodifuzorului: scopurile; sarcinile; caracterizarea și tematica emisiunilor realizate; conținutul, durata și orientarea programelor; formatul muzical pentru posturile de radio (genul operelor muzicale preconizate spre difuzare); modul de transmisie (prin unde, prin cablu, prin radioreleu, prin satelit etc.); raza de emisie și auditoriul consumator de programe;
8. Grila de emisie săptămânală: denumirea emisiunilor, timpul de difuzare, tematica, limba de realizare și/sau lista canalelor retransmise: denumirea, țara de origine, limba de difuzare;
9. Planul de afaceri complet pentru perioada de acoperire a validității licenței de emisie solicitate, informația referitoare la alte afaceri în domeniul mass-media, capitalul instituției, etapele de realizare a proiectului, sursele de finanțare, organigrama instituției și experiența solicitantului în domeniul audiovizualului, rezultatele investigării interesului populației față de proiectul ce urmează să fie realizat;
10. Actul prealabil de procurare a tehnicii necesare sau de arendă a acesteia, alte date care confirmă potențialul tehnic al solicitantului;
11. Declarația privind participarea, directă sau indirectă, ori neparticiparea cu capital în fondurile statutare ale altor societăți din domeniul audiovizualului (în procente);
12. Denumirea radiodifuzorului, datele de identificare (înregistrarea semnalelor sonore ale postului de radio sau grafica siglei studioului TV).

Notă:

- Actele se prezintă în limba de stat a Republicii Moldova (culese la calculator) și se semnează de către administratorul întreprinderii sau persoana împuternicită.
- Materialele incluse în pct.1, 6-12 trebuie să fie semnate, ștampilate, indicându-se data perfectării lor.
- Copiile documentelor stipulate în pct.2, 3 și 10 se prezintă împreună cu originalul (care, după verificare, se restituie solicitantului).
- Documentele incluse în pct.1, 6, 7, 8 și 9 se prezintă împreună cu 10 copii.
- În temeiul unui singur dosar de participare la concurs, un solicitant poate aplica numai pentru o frecvență radio sau canal TV în aceeași localitate.
- Colaboratorul CCA, care recepționează documentele, înmânează solicitantului recipisa respectivă.

Art.3. Criterii de evaluare a ofertei solicitanților de frecvențe anunțate în concurs de Consiliul Coordonator al Audiovizualului:

1. Conținutul dosarelor în conformitate cu prevederile Codului Audiovizualului, articol 23, punct 3:

Licența de emisie se eliberează de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului potrivit următoarelor condiții:

- a) eliberarea licenței de emisie va avea ca efect respectarea ulterioară a obiectivelor stabilite de Strategia de acoperire teritorială cu servicii de programe în concordanță cu Planul național al frecvențelor radioelectrice;

Centrul pentru Jurnalism Independent

b) eliberarea licenței de emisie va corespunde principiului de asigurare a pluralismului în domeniul audiovizualului, excluzându-se posibilitatea creării premiselor pentru instituirea monopolului și concentrării proprietății în domeniul audiovizualului și în domeniul mass-media în genere, ținându-se cont de gradul în care radiodifuzorii licențiați existenți corespund deja acestei cerințe;

c) decizia de eliberare a licenței va fi luată doar ținându-se cont de viabilitatea financiară reală a solicitantului, în măsura în care propunerile acestuia corespund posibilităților sale financiare;

d) la eliberarea licenței de emisie, vor avea prioritate solicitanții care oferă servicii de programe proprii, autohtone și opere europene.

2. Conținutul dosarelor în conformitate cu Regulamentul cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie și Strategia de acoperire a teritoriului național cu servicii de programe audiovizuale, adoptată în 2007:

a) Pentru radiodifuziune:

Radiodifuzor	Etapa I (anul 2008)		Etapa II (anul 2009)		Etapa III (anul 2010)	
	SPP (ore/zi)	Inclusiv PI (ore/zi)	SPP (ore/zi)	Inclusiv PI (ore/zi)	SPP (ore/zi)	Inclusiv PI (ore/zi)
Național	10	6	12	8	14	10
Regional	8	4	10	5	12	6
Local	6	3	8	4	10	5
Filiale locale	2	1	3	1,5	4	2

Pentru televiziune:

Radiodifuzor	Etapa I (anul 2008)		Etapa II (anul 2009)		Etapa III (anul 2010)	
	SPP (ore/zi)	Inclusiv PI (ore/zi)	SPP (ore/zi)	Inclusiv PI (ore/zi)	SPP (ore/zi)	Inclusiv PI (ore/zi)
Național	8	3	10	4	12	5
Regional	5	1	6	1,5	7	2
Local	3	0,5	4	1	5	1,5
Filiale locale	1	0,25	1,5	0,5	2	1

b) înființarea filialelor locale ale radiodifuzorilor regionali/naționali privați în zonele geografice locale pentru care nu există noi frecvențe radioelectrice disponibile;

c) ponderea producției audiovizuale europene în volumul total al emisie;

d) prioritatea (în procente) a emisiunilor difuzate în limba de stat a Republicii Moldova;

e) prezența în grila de emisie a programelor educaționale și artistice, inclusiv pentru copii;

f) prezența specialiștilor licențiați în funcțiile-cheie din organigrama solicitantului;

Centrul pentru Jurnalism Independent

g) în cazul existenței mai multor solicitanți la obținerea licenței, fostul titular poate avea prioritate, în funcție de:

- modul de respectare a condițiilor prevăzute în conținutul licenței de emisie pe parcursul termenului de valabilitate a licenței precedente;
- volumul investițiilor alocate în dezvoltarea audiovizualului național în perioada precedentă de activitate.

Art.4. Valabilitatea licenței de emisie pentru transmisia serviciilor de programe radio este de 7 ani, pentru transmisia serviciilor de programe televizate – până la 17 iunie 2015; valabilitatea licenței de emisie pentru retransmisia serviciilor de programe prin sistemele de televiziune MVDS și MMDS este de 7 ani (Codul audiovizualului, art.23, punct 5).

Art.5. Mărimea taxei de stat pentru licența de emisie: 2500 lei.

Art.6. Recepționarea materialelor pentru participarea la concurs și remedierea neregularităților constatate se efectuează pe parcursul a 30 de zile din data publicării prezentei Decizii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. În această perioadă, solicitanții beneficiază de consultațiile necesare privind completarea corectă a dosarelor.

Art.7. Rețelele scoase în concurs se distribuie integral.

Art.8. Ultimul termen de prezentare a materialelor pentru concurs este a 30-a zi din data publicării prezentei Decizii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Art.9. Prezenta Decizie se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, pe pagina web a CCA, în alte mijloace de informare în masă.

Art.10. Pe parcursul termenului prevăzut pentru depunerea ofertelor, CCA va da publicității concepția serviciilor de programe propuse și informațiile despre participanții la concurs.

Art.11. Controlul asupra executării prezentei Decizii îl exercită Direcția expertiză și licențiere, secretarul CCA.

PREȘEDINTELE CONSILIULUI

COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI

Gheorghe GORINCIOI

Secretar

Constantin Bârcă

Chișinău, 25 august 2010.

Centrul pentru Jurnalism Independent

Nr.96.

Anexa nr.2
la Decizia CCA
nr.83 din 30.09.2008

CONSILIUL COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI MD-2012, mun.Chișinău, str.V.Pârcălab nr.46 tel.: (022) 27 75 51 fax.: (022) 27 74 71	ÎNREGISTRARE C.C.A.
<u>CERERE DE ÎNSCRIERE LA CONCURS</u>	
Către CONSILIUL COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI	
Societatea comercială _____ solicită, în conformitate cu prevederile Codului audiovizualului nr.260-XVI adoptat la 27.07.2006, cu completările și modificările ulterioare, acordarea licenței de emisie pentru difuzarea serviciului de programe <i>de televiziune / radiodifuziune sonoră</i> cu denumirea _____	
Pentru susținerea cererii se anexează dosarul de <i>înscrisoare la concurs / de solicitare licență audiovizuală</i> întocmit în conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. _____ din data _____._____.	
1. Adresa completă a sediului legal al societății: _____ Tel.: _____ Mobil: _____ Fax: _____	
Actele juridice ale societății:	
2. Certificatul de înregistrare / înmatriculare a societății nr. _____ din data _____. _____. _____	
3. Actul constitutiv al societății: _____	

Centrul pentru Jurnalism Independent

4. Numele și prenumele reprezentatului legal ^{*)} : _____		
5. Adresa completă a reprezentantului legal: _____		
Tel.: _____	Mobil: _____	Fax: _____
Date tehnice privind difuzarea serviciului de programe		
6.**) Frecvența / Canalul solicitat: _____ PAR (W) = _____ Hef (m) = _____ Localitatea _____		
_____ PAR (W) = _____ Hef (m) = _____ Localitatea _____		
_____ PAR (W) = _____ Hef (m) = _____ Localitatea _____		
Avizul tehnic nr. _____ din data ____ . ____ . _____		
7. Tipul rețelei de telecomunicații: _____		
8. Difuzare asigurată de: ☐ Radiodifuzor ☐ Terț		

^{*)} Se va atașa delegația de împuternicire a reprezentantului legal.

^{**)} Numai pentru difuzare pe cale radioelectrică terestră.

Data _____ . _____ . _____

Director _____

(numele, prenumele)

L.Ș.

(semnătura)

VIZA Direcției Expertiză și Licențiere _____

Anexa nr.3
la Decizia CCA
nr.83 din 30.09.2008

Centrul pentru Jurnalism Independent

CONSILIUL COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI MD-2012, mun.Chîşinău, str.V.Pârcălab nr.46 tel.: (022) 27 75 51 fax.: (022) 27 74 71	ÎNREGISTRARE C.C.A.
<p>ATENȚIE! Formularul se completează cu litere de tipar. Dacă unele spații sunt insuficiente, adăugați informațiile pe o pagină albă, precizând rubricile la care se referă!</p> <p style="text-align: center;"><u>CONCEPȚIA GENERALĂ A SERVICIULUI DE PROGRAME</u></p>	
<p>A. Date de identificare solicitant / titular licență audiovizuală</p> <p>A.1. Solicitant / Titular de licență:</p> <hr/> <p>A.2. Denumirea serviciului de programe:</p> <hr/> <p>A.3. Difuzat: ☐ Pe cale radioelectrică terestră</p> <p>A.4. Difuzare asigurată de: ☐ Radiodifuzor ☐ Terț</p> <p>A.5. Licența de emisie: nr. _____ din data _____._____._____</p> <p>A.6. Autorizația tehnică de funcționare a rețelei de telecomunicații: nr. _____ din data _____._____._____</p>	
<p>B. Formatul de principiu și structura serviciului de programe</p> <p>B.1. Formatul de principiu: ☐ Generalist ☐ Tematic, cu precizarea domeniului:</p> <hr/> <p>B.2. Structura programelor după surse de proveniență:</p> <p>2.1 Producție autohtonă: _____ %</p> <p>2.2 Producție proprie: _____ %</p> <p>2.3 Producție retransmisă: _____ %</p>	

Centrul pentru Jurnalism Independent

%	- ale unui radiodifuzor aflat sub jurisdicția Republicii Moldova (cu nominalizarea serviciului de programe) _____
(nominalizarea programelor)	
_____	- ale unui radiodifuzor aflat sub jurisdicția altor state (cu nominalizarea serviciului de programe) _____ %
(nominalizarea programelor)	
B.3. Opere europene	_____ %
B.4. Structura serviciului de programe pe tipuri de programe/emisiuni	
4.1 Programe informative și analitice ¹	_____ %
4.2 Programe educaționale și culturale ²	_____ %
4.3 Filme	_____ %
4.4 Alte tipuri de programe ³	_____ %
B.5. Mențiuni speciale	

Notă:

¹) Programe/emisiuni informative și analitice – care aduc la cunoștință publicului evenimentele din actualitatea cotidiană: buletine de știri, informații și comentarii, comunicate, interviuri, reportaje din țară și din străinătate, știri sportive. Alte programe de informare, axate pe probleme politice – viața parlamentară, activitatea partidelor politice, probleme economice, științifice sau sociale – ori pe evenimente speciale, sub formă de dezbateri.

²) Programe educaționale – sunt destinate în special procesului de instruire, în care elementul pedagogic joacă un rol important (programe școlare, universitare).

Programe culturale – programe destinate, în principal, stimulării curiozității artistice și/sau intelectuale, reprezentării culturale, activități culturale în sine, programe destinate îmbogățirii cunoștințelor publicului (într-un mod nedidactic) în diverse domenii ale culturii.

³) Alte tipuri de programe – programe de divertisment, muzicale sau muzical-distractive, spectacole de revistă sau de circ, programe sportive (cu excepția informațiilor sportive), religioase etc.

Data ____ . ____ . ____

Director _____

numele, prenumele)

L.S.

(semnătura)

&

Consiliul Coordonator al Audiovizualului

Decizie nr.96 din 25.08.2010 cu privire la anunțarea concursului pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV //Monitorul Oficial 155-158/589, 03.09.2010

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
REGLEMENTARE ÎN COMUNICAȚII
ELECTRONICE ȘI TEHNOLOGIA
INFORMAȚIEI A
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНОЕ АГЕНТСТВО
ПО РЕГУЛИРОВАНИЮ В ОБЛАСТИ
ЭЛЕКТРОННЫХ КОММУНИКАЦИЙ И
ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

HOTĂRÎRE

**cu privire la asigurarea executării prevederilor legale
din domeniul protecției drepturilor utilizatorilor finali**

nr. 22 din 02.08.2010

Monitorul Oficial nr.145-147/523 din 13.08.2010

* * *

În cadrul monitorizării activităților din domeniul comunicațiilor electronice, specialiștii Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) au constatat că nu se respectă întocmai prevederile stabilite în art.58 și 59 din Legea comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007 și în art.4 din Legea privind protecția consumatorilor nr.105-XV din 13 martie 2003, fapt ce denotă că furnizorii de rețele și servicii publice de comunicații electronice nu asigură nivelul minim necesar de transparență a informațiilor și de securitate juridică, garantat prin lege utilizatorilor finali.

În temeiul art.8 alin.(1) și (3), alin.(6) lit.a) și c), art.9 alin.(1) lit.f), s) și u), art.30 alin.(1) din Legea comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007, art.23 din Legea privind protecția consumatorilor nr.105-XV din 13 martie 2003, p.8 lit.h) din Regulamentul ANRCETI, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.905 din 28 iulie 2008, pentru înlăturarea și prevenirea nerespectării prevederilor legale ce țin de protecția utilizatorilor finali, în scopul sporirii nivelului de protecție a acestora în relațiile cu furnizorii de servicii publice de comunicații electronice, Consiliul de Administrație

HOTĂRĂȘTE:

1. Se prescrie furnizorilor de rețele și servicii publice de comunicații electronice:

Centrul pentru Jurnalism Independent

1) **Să asigure** dreptul utilizatorilor finali la **contracte încheiate în formă scrisă**, expuse în formă clară, fără echivoc, care vor conține, **în mod obligatoriu**, următoarele **clauze minime, evidențiate cu un caracter deosebit și ușor lizibil**:

a) date de identificare a furnizorului:

- denumirea;
- adresa juridică și poștală;
- data înregistrării în Registrele de stat instituite prin lege;
- numărul de identificare de stat și codul fiscal;
- codul de identificare a băncii în care este deschis contul de decontare;
- contul bancar de decontare;
- numele, prenumele și codul personal al reprezentantului legal;

b) informație despre serviciile contractate:

- tipurile de servicii și descrierea detaliată a acestora;
- nivelul minim garantat de calitate pentru fiecare tip de servicii;
- termenul-limită în care se realizează conectarea inițială;
- condițiile în care se sistează furnizarea;

c) informație despre serviciile de deservire tehnică, aferente obiectului contractului:

- tipurile de servicii de deservire tehnică și date de contact ale persoanelor responsabile;
- condițiile de efectuare a deservirii tehnice;

d) informație privind tarifele și prețurile aplicate la serviciile furnizate, conform contractului încheiat:

- nivelul tarifelor și prețurilor pentru fiecare serviciu în parte;
- modul de aplicare;

- modalitatea de obținere a informației actualizate despre tarifele și prețurile aplicate la serviciile de comunicații electronice, precum și la serviciile de deservire tehnică;

- modul de achitare a plăților pentru serviciile furnizate;

e) acțiunea contractului:

- perioada de valabilitate;
- condițiile de reînnoire și încetare;
- condițiile promoționale, cu specificarea duratei minime, în care utilizatorul beneficiază de acestea;

f) procedura de acordare a despăgubirilor, în cazul nerespectării de către furnizor a clauzelor contractuale și a altor prevederi legale din domeniu;

g) modalitatea de inițiere a procedurii de soluționare a litigiilor.

2) **Să reîncheie**, la solicitarea utilizatorilor finali, contractele deja încheiate, în corespundere cu cerințele subp.1) al prezentei Prescripții.

Centrul pentru Jurnalism Independent

3) **Să nu admită** prezența în contractele încheiate cu utilizatorii finali a clauzelor abuzive, în sensul definit în Legea privind protecția consumatorilor nr.105-XV din 13 martie 2003.

4) **Să informeze în scris utilizatorul** final abonat despre modificările în condițiile contractului cu cel puțin o lună înainte de intrarea în vigoare a acestora, inclusiv despre dreptul acestuia de a rezilia contractul încheiat, fără a fi penalizat, în cazul în care nu acceptă noile condiții, cu excepția cazului în care se stabilesc condiții mai favorabile pentru utilizator.

5) **Să informeze ANRCETI**, în termen de două luni de la data intrării în vigoare a prezentei Prescripții, despre executarea acesteia, cu anexarea materialelor confirmative.

6) Să pună la dispoziția publicului informații actualizate privind prețurile și tarifele aplicabile, precum și celelalte condiții de furnizare a rețelelor și serviciilor pentru a oferi utilizatorilor finali posibilitatea de a decide asupra alegerii rețelelor sau serviciilor.

2. Prezenta Prescripție constituie o dispoziție executorie pentru toți furnizorii serviciilor publice de comunicații electronice, care își desfășoară activitatea în domeniul respectiv pe teritoriul Republicii Moldova.

3. Neexecutarea de către furnizori a prevederilor obligatorii a prezentei Prescripții atrage după sine sancționarea, în conformitate cu legislația în vigoare.

4. Controlul asupra executării prezentei Prescripții se pune în sarcina Direcției Autorizare și Control a ANRCETI.

5. Prezenta Prescripție intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**PREȘEDINTELE CONSILIULUI
AGENȚIEI NAȚIONALE PENTRU
REGLEMENTARE ÎN COMUNICAȚII
ELECTRONICE ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI**

**Sergiu
SÎTNIC**

Membrii Consiliului

**Ion
Pochin
Iurie
Ursu**

Chișinău, 2 august 2010.

Nr.22.

**Agentia Naț. p-ru Reg. în Comun. Electronice si Tehnologia
Informației
Hotărîre nr.22 din 02.08.2010 cu privire la asigurarea executării**

Centrul pentru Jurnalism Independent

prevederilor legale din domeniul protecției drepturilor utilizatorilor
finali //Monitorul Oficial 145-147/523, 13.08.2010

REPUBLICA MOLDOVA
COMISIA ELECTORALĂ
CENTRALĂ

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
ЦЕНТРАЛЬНАЯ ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ
КОМИССИЯ

HOTĂRÎRE

cu privire la aprobarea Regulamentului privind reflectarea campaniei
electorale la referendumul republican constituțional din 5 septembrie
2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova

nr. 3337 din 16.07.2010

Monitorul Oficial nr.138-140/496 din 06.08.2010

* * *

În conformitate cu art.18, 22 lit.c), 26 lit.b), 47, 64, 64¹, 65, 163, 165 din Codul electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997, Comisia Electorală Centrală

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind reflectarea campaniei electorale la referendumul republican constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova.
2. Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE COMISIEI
ELECTORALE CENTRALE

Eugeniu ȘTIRBU

Secretarul Comisiei
Electorale Centrale

Iurie Ciocan

Centrul pentru Jurnalism Independent

Chișinău, 16 iulie 2010.

Nr.3337.

Aprobat
prin hotărârea Comisei Electorale Centrale
nr.3337 din 16 iulie 2010

REGULAMENTUL

privind reflectarea campaniei electorale la referendumul republican constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul Regulament stabilește modul de reflectare a campaniei electorale la referendumul republican constituțional din 5 septembrie 2010 (în continuare – referendum constituțional) în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova și are drept scop asigurarea reflectării echitabile, echilibrate și imparțiale a referendumului constituțional de către instituțiile mass-media, protejarea libertății de exprimare, stabilirea unor norme obligatorii pentru aplicarea în practică a acestor principii de către mass-media, pe de o parte, și participanții la referendum, pe de altă parte, așa cum sînt ei definiți prin Regulamentul privind modul de participare a partidelor politice și a altor organizații social-politice la campania electorală pentru desfășurarea referendumului republican constituțional din 5 septembrie 2010.

2. Mass-media aflată sub jurisdicția Republicii Moldova reflectă campania electorală pentru referendumul constituțional în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Codului electoral, Codului Audiovizualului, Legii presei, actelor internaționale la care Republica Moldova este parte, prezentului Regulament și altor acte normative în vigoare, inclusiv Legii cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați.

3. Principiile reflectării echitabile, echilibrate și imparțiale a referendumului constituțional sînt obligatorii și pentru instituțiile audiovizualului din alte țări, care au acces legal în spațiul informațional al Republicii Moldova. În cazul unor încălcări, responsabilitatea revine titularilor de licență și autorizație de retransmisie.

4. Prevederile prezentului Regulament nu se referă la publicațiile periodice și paginile web fondate de către partidele politice sau alte organizații social-politice.

5. Radiodifuzorii și publicațiile periodice fondate de autoritățile publice sînt obligate, iar cele private sînt în drept să difuzeze gratuit, la solicitarea organelor electorale, spoturi motivaționale, de educație civică și electorală, să desfășoare campanii de informare a alegătorilor despre procedura de vot și despre alte particularități de votare.

6. Acordînd timpi de antenă unui participant la referendum pentru promovarea opțiunii sale, instituțiile audiovizuale sînt obligate să ofere, de asemenea, în cadrul aceluiași gen de emisiuni, timpi de antenă și altor participanți la referendum ce promovează inclusiv o poziție adversă față de întrebarea supusă referendumului (în caz că au fost înregistrați asemenea participanți la referendum) fără tergiversări și fără a favoriza un participant anume.

Centrul pentru Jurnalism Independent

7. Emisiunile cu caracter electoral vor fi programate în orele de maximă audiență (06.00-09.00; 18.00-23.00 pentru TV; 06.00-13.00; 17.00-20.00 pentru radio) și se vor evidenția prin mijloace acustice și vizuale unice pentru identificarea și separarea lor de alte emisiuni. De asemenea, pentru contabilizarea timpilor de antenă oferți contra plată participanților la referendum, spoturile difuzate contra plată se vor difuza exclusiv în rubrica specială “Referendum 2010”.

8. Emisiunile electorale vor fi anunțate din timp de către posturile de radio și televiziune și nu vor fi reprogramate, decât în cazul defecțiunilor tehnice.

9. În prima săptămână a perioadei electorale fiecare radiodifuzor depune la Consiliul Coordonator al Audiovizualului o declarație privind politica editorială pentru campania electorală, în care indică numele proprietarilor instituției. Declarațiile vor conține și:

- principiile reflectării campaniei electorale la instituția de informare în masă;
- condițiile de programare a timpilor de antenă contra plată;
- principiul de programare și acordare a timpilor de antenă;
- orarul timpilor de antenă gratuit și contra plată;
- taxa pentru timpii de antenă contra plată;
- modul de evidență a timpilor de antenă acordați participanților la referendum;
- grila emisiunilor cu caracter electoral.

Declarațiile se publică pe pagina web a Consiliului Coordonator al Audiovizualului.

10. Instituțiile de informare în masă desemnează reprezentanți care coordonează activitatea instituției în perioada campaniei electorale. Numele, prenumele, telefoanele de serviciu, inclusiv numărul de telefon mobil, faxul și adresa electronică a responsabilului se prezintă Comisiei Electorale Centrale și Consiliului Coordonator al Audiovizualului în cazul instituțiilor audiovizualului, în termenul stabilit în pct. 9 al prezentului Regulament.

11. La solicitarea participanților la referendum, instituțiile audiovizualului pot oferi, contra plată, în conformitate cu tarifele în vigoare, servicii de filmare, înregistrare, montare, sonorizare, grafică computerizată, pentru realizarea spoturilor publicitare electorale.

12. Instituțiile audiovizualului sînt obligate să asigure confidențialitatea materialelor electorale prezentate de participanții la referendum pînă la difuzarea lor.

13. Instituțiile audiovizualului, cu excepția dezbaterilor electorale, spoturilor publicitare contra plată sau gratuite și emisiunilor de știri, nu vor difuza materiale despre evenimente sportive, emisiuni de divertisment, talk-show-uri cu participanții la referendum.

14. În perioada campaniei electorale este interzisă evoluarea reprezentanților oficiali, ori persoanelor de încredere ale participanților la referendum în calitate de prezentatori de știri, realizatori sau moderatori de emisiuni.

15. În emisiunile informative și de actualități ale instituțiilor audiovizuale, evenimentele din campania electorală vor fi reflectate cu respectarea prevederilor art.47, 64 și 64¹ din Codul electoral și art.7 din Codul audiovizualului.

16. În perioada electorală nu pot fi difuzate știri sau relatări despre actele de caritate ale reprezentanților oficiali, ori persoanelor de încredere ale participanților la referendum și ale rudelor acestora pînă la gradul doi.

17. Materialele electorale publicate sau difuzate, atît ale Comisiei Electorale Centrale cît și ale participanților la referendum, nu pot fi însoțite de comentarii.

Centrul pentru Jurnalism Independent

18. În buletinele de știri, programe informative, sportive, emisiuni pentru copii, emisiuni cu tematică religioasă și/sau cultural-artistică nu poate fi inclusă publicitate electorală.

19. Utilizarea materialelor de arhivă va fi însoțită de mențiunea video și/sau audio sau pe hârtie - “Arhiva”. Materialele respective nu pot fi utilizate în cazul în care denaturează sensul lor inițial. În aria reglementată de prezentul Regulament se califică materiale de arhivă orice material pe suport video, audio, sau pe hârtie care s-a produs pînă la începutul perioadei electorale.

20. Fiecare material al participanților la referendum publicat în presa scrisă va fi plasat la rubrica “Referendum 2010” și însoțit de o notă “achitat din fondul electoral” al participantului la referendum respectiv. Responsabilitatea pentru materialele cu conținut și/sau esență electorală publicate în presa scrisă fără mențiunile “Referendum 2010” și “achitat din fondul electoral” o poartă instituția mass-media respectivă.

21. În perioada electorală sondajele de opinie cu tematică electorală se vor desfășura în condițiile articolului 64¹ alin.(10) din Codul electoral. Rezultatele sondajelor de opinie vor fi însoțite de următoarele informații:

- denumirea organizației care a efectuat sondajul;
- data sau intervalul de timp în care a fost efectuat sondajul și metoda utilizată;
- dimensiunea eșantionului și marja maximă de eroare;
- solicitantul și sursa de finanțare a sondajului.

22. În ziua referendumului, pînă la închiderea secțiilor de votare, se interzice a da publicității în mijloacele de informare în masă materiale, inclusiv interviuri cu alegători, despre numărul de voturi acordate vreunei dintre opțiunile “PRO” sau “CONTRA” și despre preferințele alegătorilor, inclusiv rezultatele exit-poll-urilor.

23. În ziua referendumului și cea precedentă referendumului nu se admite nici un fel de agitație electorală. În aceste zile, instituțiile de informare în masă, nu vor difuza/publica decît comunicate recepționate de la Comisia Electorală Centrală și informații privind desfășurarea votării.

24. Participanții la referendum care se consideră lezați în drepturi beneficiază de dreptul la replică în condițiile art.64 alin.(6) din Codul electoral.

25. Pe parcursul campaniei electorale timpii de antenă acordați serviciilor de presă ale Parlamentului, Președinției, Guvernului nu pot fi folosiți în scopuri de agitație electorală.

II. TIMPII DE ANTENĂ OFERIȚI PENTRU PUBLICITATE ELECTORALĂ

26. Timpii de antenă gratuit și contra plată se acordă participanților la referendum în mărimile stabilite la art.64¹ alin.(4) și (5). Durata unui spot de publicitate electorală, difuzat gratuit ori contra plată, nu poate fi mai mic de 30 de secunde.

27. Refuzul de a difuza sau de a publica publicitatea electorală, contra plată sau gratuit, poate fi contestat în instanța de judecată în conformitate cu legislația în vigoare.

28. Timpii de antenă, spațiile în ziare se pun la dispoziția partidelor politice, în baza cererii, numai după înregistrarea acestora de către Comisia Electorală Centrală în calitate de participant la referendum cu exprimarea opțiunii “pentru” sau “contra” față de întrebarea supusă referendumului republican constituțional.

Centrul pentru Jurnalism Independent

29. Cererea pentru acordarea timpilor de antenă se prezintă instituțiilor audiovizualului pentru întreaga perioadă electorală. Timpii de antenă se pun la dispoziția participanților la referendum în termen de 48 ore de la prezentarea cererii conform ordinii în care aceasta a fost depusă.

30. Agitația electorală contra plată se va face la posturile de radio și televiziune în baza contractelor încheiate de părți. Instituțiile audiovizualului, publice și private, vor crea tuturor participanților la referendum condiții egale la procurarea timpilor de antenă, stabilind taxe egale.

31. Plata percepută de mijloacele de informare în masă pentru plasarea publicității electorale contra plată nu poate depăși plata încasată în mod normal pentru publicitatea comercială. Plata se achită în avans exclusiv din “Fondul electoral” al participantului la referendum. Orice alte modalități de plată decât transferul în avans de sume bănești din fondul electoral sînt interzise.

32. Timpii de antenă contra plată, acordați la solicitarea participantului la referendum, dar neutilizați din vina acestuia, nu se recuperează.

33. Timpii de antenă contra plată, acordați la solicitarea participantului la referendum, dar neutilizați din cauza defecțiunilor tehnice ale utilajului de transmisie, inclusiv din alte motive invocate de instituția audiovizuală, vor fi reprogramați conform reglementărilor interne. Instituția audiovizualului va înștiința participantul la referendum în mod oficial, în formă scrisă, despre reprogramarea respectivă.

34. Participanții la referendum sînt obligați să prezinte instituțiilor audiovizualului înregistrările spoturilor electorale nu mai tîrziu de 48 de ore pînă la difuzare.

35. Materialele de educație civică și electorală comandate de asociațiile obștești sau alte persoane vor fi difuzate de instituțiile mass-media doar după avizarea prealabilă a acestora de către Comisia Electorală Centrală.

III. DEZBATERILE ELECTORALE

36. Radiodifuzorii cu acoperire națională sînt obligați, iar cei locali/regionali sînt în drept să organizeze pe parcursul întregii campanii electorale dezbateri electorale în condiții echitabile pentru toți participanții la referendum. Radiodifuzorii sînt în drept să invite la dezbateri și reprezentanți ai societății civile, precum și persoane fizice interesate.

37. Dezbaterile electorale organizate și difuzate prin rețeaua Internet cad sub incidența regulilor generale de organizare a acestora, în conformitate cu Codul electoral și prezentul Regulament.

38. Instituțiile audiovizualului sînt în drept să aleagă formatul, durata și frecvența dezbaterilor, cu condiția respectării, în ansamblu, a egalității pentru toți participanții la referendum, a timpilor acordați pentru participare la dezbateri. Condițiile menționate se fac publice cu cel puțin 3 zile calendaristice înainte de difuzarea fiecărei emisiuni.

39. Emisiunile electorale pot fi realizate în direct sau în înregistrare în parametrii timpilor de antenă, potrivit declarației privind politica editorială pentru campania electorală.

40. Tematica dezbaterilor electorale este stabilită de instituția audiovizualului.

41. Invitația la dezbaterile electorale se face în formă scrisă în baza unuia dintre următoarele criterii:

- ordinea de prezentare a cererilor participanților la referendum la instituția audiovizualului;
- ordinea de înregistrare la Comisia Electorală Centrală a participanților la referendum;
- ordinea alfabetică;

Centrul pentru Jurnalism Independent

- prin tragere la sorți.

42. Refuzul de a participa ori absența unui sau câtorva participanți la dezbateri se face publică și nu constituie temei pentru anularea sau suspendarea emisiunii. În cazul absenței unui sau câtorva participanți, timpul rezervat lor nu se recuperează.

43. Regulile de desfășurare a dezbaterilor sînt aduse la cunoștința participanților la dezbateri odată cu invitația de participare și la începutul emisiunii de dezbateri electorale.

44. Instituțiile audiovizualului asigură, prin mijloace audio sau video, cronometrarea timpului într-un mod ușor sesizabil atît de participanți, cît și de public.

45. În timpul dezbaterilor electorale, participanții își exprimă liber opiniile. Totodată, se interzice:

- punerea în pericol a ordinii constituționale, a ordinii publice, a siguranței persoanelor și a bunurilor materiale;
- divulgarea secretelor protejate de lege;
- utilizarea combinațiilor de culori și/sau sunete care evocă simbolurile naționale ale Republicii Moldova ori ale altui stat, precum și imaginilor ce reprezintă edificiile Parlamentului, Președinției, Guvernului sau ale instituțiilor publice;
- utilizarea materialelor video sau audio în care apar personalități istorice din Moldova și de peste hotare;
- incitarea la ură sau discriminare pe criterii de rasă, religie, naționalitate, sex, orientare sexuală sau etnie;
- incitarea la război, ură interetnică sau separatism teritorial;
- utilizarea documentelor foto, video sau audio ce vizează personalități ale vieții publice, fără acordul scris al acestora sau al celor care le dețin drepturile.

46. Realizatorii și moderatorii emisiunilor de dezbateri electorale au următoarele obligații:

- să fie imparțiali;
- să asigure echilibrul necesar desfășurării emisiunii, oferind fiecărui participant la discuții, posibilitatea de a prezenta opiniile sale;
- să formuleze clar întrebările, evitînd abordarea tendențioasă sau părtinitoare;
- să asigure menținerea dezbaterii în tematica campaniei electorale;
- să intervină în cazul în care invitații încalcă prevederile legislației în vigoare și prezentului Regulament, în cazul în care aceștia nu se conformează solicitărilor moderatorului, inclusiv prin închiderea microfonului acestora;
- să nu fie reprezentanți ai participanților la referendum.

47. În emisiunile de dezbateri electorale organizatorii nu vor difuza materiale publicitare despre activitatea participanților la referendum sau cu participarea reprezentanților acestora ori a persoanelor de încredere, reportaje televizate ori radiofonice de la întîlnirile reprezentanților participanților la referendum cu alegătorii, sondaje de opinii, despre vizitele de lucru ale reprezentanților participanților la referendum din rîndul conducătorilor cu funcții de răspundere.

IV. DISPOZIȚII FINALE

Centrul pentru Jurnalism Independent

48. Instituțiile private de informare în masă care nu doresc să participe la reflectarea campaniei electorale își fac publică intenția în termenul stabilit la pct.9 din prezentul Regulament, informînd în scris Comisia Electorală Centrală și Consiliul Coordonator al Audiovizualului, în cazul instituțiilor audiovizualului.

49. Imprimările video și audio cu tematică electorală se păstrează pe toată perioada campaniei electorale și cel puțin 3 luni de la data referendumului. În caz de apariție a litigiilor, perioada de păstrare a imprimărilor va fi prelungită la decizia Consiliului Coordonator al Audiovizualului sau a instanței de judecată.

50. Instituțiile audiovizualului sînt obligate să țină evidența timpilor de antenă oferiți participanților la campania electorală și să prezinte săptămînal prin fax Consiliului Coordonator al Audiovizualului informația despre volumul de emisie electorală în ziua precedentă.

51. Consiliul Coordonator al Audiovizualului prezintă obligatoriu, o dată la două săptămîni, Comisiei Electorale Centrale rapoarte de monitorizare a modului de reflectare a campaniei electorale de către radiodifuzorii naționali. Rapoartele de monitorizare trebuie să conțină informații referitor la respectarea normelor legale în reflectarea referendumului de către radiodifuzori în cadrul programelor. Cu două zile înainte de referendum, Consiliul Coordonator al Audiovizualului va prezenta Comisiei Electorale Centrale un raport de totalizare.

52. La cererea Comisiei Electorale Centrale, a Consiliului Coordonator al Audiovizualului și a participanților la referendum, radiodifuzorii sînt obligați să prezinte, în termen de 24 de ore, materialele video și audio împreună cu copiile contractelor și dispozițiilor de plată respective.

53. Contestațiile privind reflectarea campaniei electorale de către mass-media aflată sub jurisdicția Republicii Moldova se soluționează în condițiile cap.12, Secțiunea 1 din Codul electoral.

54. Nerespectarea prezentului Regulament implică aplicarea sancțiunilor prevăzute de legislația în vigoare.

&

Comisia Electorală Centrală

Hotărîre nr.3337 din 16.07.2010 cu privire la aprobarea Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la referendumul republican constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova //Monitorul Oficial 138-140/496, 06.08.2010